

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ЈЕДАНАЕСТО ВАНРЕДНО ЗАСЕДАЊЕ
У ЈЕДАНАЕСТОМ САЗИВУ

Други дан рада

13. фебруар 2019. године

(Седница је почела у 10.05 часова. Председава Верољуб Арсић,
потпредседник Народне скупштине.)

*

* *

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Поштоване даме и господо народни посланици, настављамо рад Једанаестог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву.

На основу службене евиденције о присутности народних посланика констатујем да седници присуствује 87 народних посланика.

Ради утврђивања броја народних посланика присутних у сали, молим народне посланике да убаце своје идентификационе картице у посланичке јединице електронског система за гласање.

Констатујем да је применом електронског система за гласање утврђено да су у сали присутна 93 народна посланика, односно да су присутна најмање 84 народна посланика и да постоје услови за рад Народне скупштине.

Обавештавам вас да су спречени да присуствују седници следећи народни посланици: Ђорђе Милићевић, Данијела Стојадиновић, Даница Буквић и Милисав Петронијевић.

Прелазимо на 1. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПРЕДШКОЛСКОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ (претрес у појединостима).

Сагласно члану 90. став 1. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да су позвани да присуствују седници: Небојша Стефановић, потпредседник Владе и министар унутрашњих послова, Младен Шарчевић, министар просвете, науке и технолошког развоја, Владан Вукосављевић, министар културе и информисања, Милица Ћатић, секретар Министарства унутрашњих послова, Анамарија Вичек, државни секретар у Министарству просвете, Игор С. Јовичић, вршилац дужности

секретара Министарства културе, Весна Недељковић, вршилац дужности помоћника министра просвете, др Славица Јашић, начелник Одељења за послове предшколског и основног образовања и васпитања, Марина Хасановић, начелник Одељења за послове ученичког и студентског стандарда, Александар Марковић, шеф Одсека за правне послове у Министарству просвете, Предраг Благојевић, виши саветник у Министарству културе, Марко Деспотовић, самостални саветник у Министарству културе и информисања и Наташа Ракетић из Секретаријата Министарства унутрашњих послова.

Примили сте амандмане које су на Предлог закона поднели народни посланици Срето Перић, Никола Савић, Наташа Јовановић, Вјерица Радета, Ружица Николић и Маријан Ристичевић, као и Одбор за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво.

Примили сте извештаје Одбора за уставна питања и законодавство и Одбора за образовање, науку, технолошки развој, информатичко друштво, као и мишљење Владе о поднетим амандманима.

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес, сагласно члану 157. став 3. Пословника Народне скупштине, отварам претрес Предлога закона у појединостима.

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је, на основу члан 157. став 6. Пословника, поднео Одбор за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво.

Представник предлагача прихватио је амандман на седници Одбора за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво. Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије. Констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч?

Колегинице Николић, изволите.

РУЖИЦА НИКОЛИЋ: Захваљујем, господине Арсићу.

Даме и господо народни посланици, Предлог закона о изменама и допунама Закона о предшколском васпитању је предложени закон у сету просветних закона који има најмање предложених измена. Предложене измене се углавном односе на електронско вођење евиденције у предшколским установама. Оно што није добро дефинисано овим предлогом закона јесте то што се установама оставља могућност да могу,

што значи и да не морају, да сваку евиденцију воде електронски у оквиру јединственог информационог система просвете.

Ви сте, министре, у вашем уводном излагању рекли следеће, цитирам: „Измене се односе искључиво на електронско вођење администрације у предшколским установама, јер смо у старом закону оставили да се она може водити и писано и електронски. Како смо урадили пуно посла у ове задње две године на том плану, створила се потреба да је тај електронски модел сада врло конкретнији и поузданији“.

Међутим, у члану 1. стоји – установа може сваку од евиденција из ст. 1. и 2. овог члана да води електронски. Па, ако није проблем, да то објасните – да ли установа може или мора, и које су то измене?

Такође, указали бисмо вам на проблем у овом предлогу закона који се односи на рок за доношење подзаконских аката. Ви сте овде предложили да су две године потребне за подзаконске акте за спровођење овог закона. Сматрамо да је рок предугачак, да би требало да буде шест месеци, јер измене Закона о предшколском васпитању смо имали пре непуне две године, а ево опет се мења, и исто је био рок за подзаконске акте две године, па се плашимо да ће бити тако и с овим предлогом закона.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Вјерица Радета.

Да ли неко жели реч?

Колегинице Радета, изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Ми смо поднели амандман на овај предлог закона, односно неколико амандмана, с намером да овај законски текст мало уредимо, али је суштина да ви овим изменама, министре, заправо ништа значајно не мењате у овој области, у области предшколског васпитања и образовања, а добро знате, и зна цела Србија, да има много проблема и у овој области и у области васпитања и образовања уопште. И кроз наредне амандмане ћемо говорити о томе шта је заправо требало да се мења, а ви то нисте мењали.

Управо и овај амандман, односно ваше образложење због чега га нисте прихватили говори о томе да сте ви, ето тако, изабрали, реда ради, неколико чланова да их промените да бисте се уклопили у дигитализацију, против које ми немамо ништа, али је заиста проблем да ви сада мењате закон из 2017. године. Сви знамо да је те исте године Ана Брнабић у свом експозеу, када је бирана за председника Владе, заправо рекла да ће суштина њеног председниковања бити дигитализација свих могућих области у Србији. Пре тога је то и њен претходник, Александар Вучић, можда у мало мањој мери, у свом експозеу говорио. Онда се сада питамо зашто ви доносителите, односно предлагате законе а да пре тога не прочитате

бар експозе председника Владе, односно тада кандидата. У то бар морате да се уклапате.

Сад кад ми вама амандманом скрећемо пажњу да није добро формулисан овај став 3. постојећег члана 6, ви нам кажете да амандман не прихватате зато што је решење у Предлогу закона усклађено са Законом о основама система образовања и васпитања и концепцијом Предлога закона. Е, сад ја вас питам – кад сте добили овај амандман, да ли сте се случајно мало заинтересовали па погледали и тај Закон о основама система васпитања и образовања, управо у овом смислу у ком смо ми поднели амандман?

Знате, један закон на који се ви позивате није Свето писмо. Ми имамо право да га мењамо, односно да предлажемо. Ви такође имате могућност да га промените. Али ви све ово радите реда ради, и то је лоше. То је лоше, пре свега, по Народну скупштину. Ви добро знате, као и скупштинска већина, да се на Скупштину диже дрвље и камење и уместо да заједно са скупштинском већином допринесете томе да се врати Народна скупштина у своје демократске оквире, да јој се врати дигнитет, ми који смо овде да то урадимо, ви све то радите погрешно. Знате, систем „може нам се“ није добар. Може да траје, али не може да траје вечно.

Ево, да јавност зна шта смо ми заправо хтели: ми вам суштински нисмо мењали закон, него смо само скренули пажњу на оно што мислимо да вам није добро. Ви кажете: „Врсту, назив, садржај и изглед образаца евиденција и јавних исправа и начин њиховог вођења, попуњавања и издавања прописује министар, у складу са Законом и овим законом“. Ми смо рекли да треба само да се каже: „Установа сваку од евиденција из ст. 1. и 2. овог члана“, јер сте их већ навели, „води електронски“, значи подразумева се да ће се прочитати ст. 1. и 2, „у оквиру јединственог информационог система просвете, у складу са Законом и овим законом“, с тим што ни ова формулација није добра, довољно је рећи – у складу са законом, јер и овај закон је закон.

Много је разлога да се овај амандман прихвати, суштински вам ништа не мења. Али заиста је овај ваш предлог у односу на наш амандман незграпан и стварно скрећемо пажњу да министри мало обратe пажњу на наше амандмане. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Наташа Сп. Јовановић.

Изволите, колегинице Јовановић.

НАТАША СП. ЈОВАНОВИЋ: Господине министре, измена и допуна Закона о предшколском образовању је прилика да разговарамо о томе каква је свеукупна ситуација у предшколском образовању у земљи, с

освртом на период када су ови из пропалог „жутог предузећа“ и њихови следбеници, западни плаћеници, преузели власт 2000. године.

Од 2005. године па све до 2011, вероватно сте упознати с тим као министар, био је драстичан пад на сваком нивоу предшколског образовања, почев од тога да није било обновљених установа предшколског образовања, преко недоношења стратегије, преко непознавања циљних група у оквиру тог узраста деце, нарочито од три до пет година. Кад то кажем, треба да имамо у виду, то и народ треба да зна и родитељи, да је највеће улагање у образовање управо на почетку, у предшколском образовању. Зашто то кажем? Сама чињеница да деца тог узраста, од три до пет година, показују изванредне таленте, а то је будуће благо Србије, то су расадници различитих талената из научних области, а да се то не препозна и да држава не улаже у то, то је велики проблем. Јер у каснијем показивању свеукупног развоја образовања то ће моћи да умањи ефекат, кажу стручњаци, и до седамнаест пута; ми смо на Одбору за права детета кроз те графиконе то видели.

Оно што нас српске радикале интересује, с обзиром на хетерогеност и на географски положај појединих и руралних средина које нису развијене, јесте – шта ћете да предузмете да се преостали број деце која нису обухваћена предшколским образовањем укључи у то, као и маргинализоване групе? Мислим на ромску децу пре свега, која нажалост још увек нису у ситуацији да равноправно с осталим грађанима Србије похађају предшколске установе. Јер по оној стратегији која је урађена, у коју сам имала увид још те давне 2011. године, број деце која 2020. неће бити обухваћена предшколским образовањем је чак 75.000. Пошто имамо још само годину дана до тог периода, шта ће Влада Републике Србије и ваше министарство да ураде да се то побољша? Опет понављам, то је најважније у стратегији образовања, да све почиње од предшколског образовања, квалитетног, и пре свега тзв. кратких програма где се деца препознају по изванредним талентима.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар господин Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Само да дам вама одговор, и Вјерици пре тога. У време када је доношен системски закон, када је писан, имали смо много важнију ствар да урадимо, нови национални оквир плана и програма, јер нам то није у наслеђе остављено како треба. Да бисмо могли то да радимо, ми смо у том тренутку имали стање на терену да се евиденција води „пешке“ и тек почиње електронски, значи, да смо сачекали да дођемо до капацитета и том брзином да обучимо људе и опремимо, нисмо могли да прогнозирамо да ће то бити брже него што

јесте, ми смо зато оставили да може да се води и на стари начин али и на нови. С обзиром на то да је тај процес убрзан, просто смо желели да сада дамо предност овом ефикаснијем моделу.

Ово што сте ви питали, то је један од главних циљева нашег министарства и улази у нови циклус стратегије до 2030. године. Ми тренутно радимо на реализацији пројекта кредита од педесет милиона долара у који је укључено тридесет локалних самоуправа у овом тренутку. Ту идемо већином на Компоненту један – градња нових зграда. Свакако предност имају оне средине које су најмање обухватом примиле децу од три до пет и по, шест година. Тако да је ту предност, значи по тим стандардима, дата. И, наравно, ромска деца. Управо део Компоненте три односи се на силну потребу да објаснимо у тим срединама колико је важан онај циклус боравка деце у школи макар четири сата, јер та рана писменост управо је циљ да, без обзира на то ко је могао да их чува, имају тај део.

Завршен је и презентован програм тог раног развоја, оцењен као један од три најбоља, чак је УНИЦЕФ дао најбоље могуће оцене. Оно што је јако важно јесте да је то само битан почетак, јер нама је јако важно да наставимо тај тренд. Негде за месец дана биће готов акт о мрежи. Ми свакако гледамо да, због лошег наталитета, капацитете зграда основних школа користимо за једносменски рад али и за проширивање потреба за предшколске установе. То су апсолутни приоритети, тако да Министарство просвете, науке и технолошког развоја последњих годину дана на овоме ради врло интензивно и сматра то једним од главних циљева у новој стратегији. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Вјерица Радета, право на реплику.

Изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Нисте баш у овом одговору задовољили оно што је заправо истина. Ви кажете из кога разлога нисте, када сте доносили и предлагали основни закон, предвидели и овај електронски систем. Да, али сте могли да га предвидите као алтернативу и да сада не мора да се мења Закон. Као што сте... Сећате се када сам вам говорила о електронским дневницима, и тада сам вам рекла да сте ушли у тај посао а да није припремљено стање на терену. Ви сте ми рекли да нисам у праву, па сте ваљда после сазнали стање на терену, па сте сами рекли да ће у потпуности да се уведу електронски дневници почетком 2020. године.

Верујте нам када говоримо. Ми јесмо политичари, али ми смо људи који одлично знају шта се дешава на терену. Верујте, министре, често много боље од министара. Вама можда мало у ружичастом светлу покажу стање на терену, а ми смо лично на терену и одлично знамо у свакој области какво је стање на терену. И увек је добро када нас министри

послушају, када нас Влада послуша и када се наши амандмани прихвате. Никада нису злонамерни. Увек смо добронамерни, не зато што штитимо министра и Владу, него зато што желимо, ако се једна област уређује законски, да то буде што је могуће прецизније.

Наравно, Наташа ће вероватно у својој реплици рећи ово на шта се односила њена расправа, постоји тај огроман проблем са постојањем предшколских установа у сеоским срединама. Нема развоја села, о чему прича Влада и председник државе, ако не кренемо од предшколских установа. Дакле, свако село, мало веће, мора имати и предшколску установу, и пошту, и школу, и цркву и месну канцеларију. Без тога, само на причи... Амбуланту, ветеринарску станицу. Све то морате да урадите...

(Председавајући: Приведите крају.)

Завршавам, господине Арсићу, молбом министру да на ово обрати пажњу. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Наташа Сп. Јовановић, право на реплику. Изволите.

НАТАША СП. ЈОВАНОВИЋ: Господине министре, оно што још желим у овој реплици да вам сугеришем, а то је у оном делу да можда нисте свеобухватно тумачили моје првобитно излагање, јесте подела трошкова. Наиме, сви ми овде смо из различитих средина. Има овде и у Посланичкој групи СРС колега које долазе из неразвијених општина, које се категоришу у групу два, три и четири, па можда има чак и пета. Само прва група у Србији, то су развијене општине, има повољну инфраструктуру, има сређену ситуацију, мало бољу на селима итд. Сложићете се, није исто за дете из Куршумлије и дете из Београда. Мислим да не треба да се прави разлика.

Држава треба да издвоји из буџета, то је предлог Српске радикалне странке, од шест и по до седам милиона евра за овај програм од три до четири сата, да он буде доступан за свако дете у Србији. Јер, као што и дечји додатак и сва друга права која проистичу из права детета треба да буду, што и Устав налаже, стечена категорија, тако и ми не можемо да правимо селекцију па да кажемо – е, та локална самоуправа нема довољно средстава, пошто они издвајају 80%, 20% иде на терет родитеља. А шта ћемо за родитеље који су сиромашни и немају ни за тај скраћени програм?

Дакле, нека се направи циљана стратегија како ће се помоћи неразвијеним општинама. И, ово што је потенцирала колегиница Радета, да се у свако село уведе могућност бар овог скраћеног од три до четири сата. Јер, знате шта, по овом извештају који ја имам испред себе, од 65.000 до чак 177.000 деце живи у овим општинама из група два, три и четири. Значи, они нису обухваћени, а њима треба помоћи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

Изволите.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштовани потпредседниче Народне скупштине, поштовани министри са сарадницима, даме и господо народни посланици, слажем се са претходним говорницима да је васпитање веома важна делатност, не само за данас него и за будућност. То је најбоље предочио чувени атински педагог Платон, који је у свом делу „Држава“ рекао – Држава неће бити на штету ако обућар нема појма о свом занату, једино ће Атињани бити лоше обувени. Али ако учитељ буде рђаво васпитавао децу, будуће генерације биће незналице.

Република Србија је, даме и господо, до доласка на власт странке бившег режима, до 2000. године, имала један од најбољих школских система на свету. Наши студенти завршавали су факултете који су били препознатљиви од Русије до САД, од Африке до северне Европе. А онда је дошла 2000. године на власт странка бившег режима (Ђилас, Јеремић, Тадић), која је заједно са Гашом Кнежевићем, Аном Пешикан и другима увела наш васпитно-образовни систем у најдубљи понор у историји школства и педагошких идеја у Србији.

Када је Српска напредна странка освојила власт и за председника Владе Републике Србије изабран господин Александар Вучић, знао је да без васпитања и образовања нема модернизације Србије. Зато је он у овом високом дому рекао: „Оно што је најважније, о чему сам много страница написао, јесте реформа образовања, јер је то за нас најважније, јер то је људски капитал за будућност и ми морамо да учимо и учимо“. Председник Вучић је био свестан да без знања нема напретка Србије. Сигуран сам да је председник имао на уму чувеног енглеског филозофа Френсиса Бејкона који је рекао: „Знање је моћ. Зрно знања јаче пробија него челично“.

Када је Српска напредна странка дошла на власт и кренула у модернизацију Србије, тад су председник, Министарство и СНС ставили под лупу читав васпитно-образовни систем и у ходу, господине министре, што и ви данас чините, мењали оно што је брзо наметнуто, што је било нефункционално и педагошки неодрживо. Унутарња реформа школе до доласка на власт Српске напредне странке, а поготово вас, господине министре, није спроведена, она се данас спроводи.

Ја бих волео да наши политички противници данас седе овде да ово негирају и да износе свој предлог.

Председник је знао, пошто је засигурно читао Лајбница, да се модернизација Србије не може спровести без васпитања. Лајбниц, немачки филозоф, је рекао: „Дајте ми васпитање и ми ћемо за краће време него што је једно столеће променити карактер Европе“. Зато смо ми из

Српске напредне странке васпитању и образовању дали истакнуто место у нашим програмским документима.

Председник Вучић је добро знао да се здраво друштво заснива на здравој породици. Радом на економском опоравку земље из амбиса у који ју је гурнула странка бившег режима, Јеремић, Тадић и Ђилас, морала је водити рачуна и о обнављању породице и њених функција, што Влада у којој сте ви, господо министри, вас двојица, данас чини пуном паром.

Највећи део терета опште економске и друштвене кризе обрушио се на жену мајку, која мора да васпитава. Жене су прве остајале без посла, остављали су их наши политички противници, а тиме и без економске самосталности. То је за последицу имало професионалну неоствареност и економску зависност жене. Депресија и фрустрација су се само манифестовале и показивале стање у које се жена мајка гурнула без своје кривице, али са много негативних импликација на васпитање наше деце. Жена мајка је данас херој. Она се данас бори са сопственим незадовољством, недовољним породичним буџетом, васпитањем деце и очувањем брака.

Господо из странке бившег режима (Тадић, Јеремић, Ђилас), уместо да сте отварали радна места и запослили жену мајку, ви сте затварали радна места и ви сте потерали мајку на ћошкове улица да продаје цигарете јер то је био једини начин да прехрани породицу. Је л' тако, господо из бившег режима? Уместо да се деца поносе мајком, што је заслужила, она се стиде и заобилазе улице у којима им мајка продаје шверцоване цигарете. Мајка је била принуђена да шверцује, да бежи од полиције, а треба децу да научи да то исто не раде. Питам вас, господо из бившег режима, како сте то били замислили? А Српска напредна странка отвара радна места и смањила је незапосленост са 26% на 11%.

Веома је важно да учитељи и наставници, господине министре, буду педагошки оспособљени. Ви сте ту дали као Министарство велики допринос, и данас то чините.

На крају, један од шетача, професора, дубоко вас је увредио, али не вас, него себе. Рекао је, цитирам, тај некакав учитељ, он ће да ми попује... Сад дозволите да кажем шта учитељ на крају значи. Поштовани професоре, који сте критиковали учитеље, а имате докторску диплому, научити дете број, сложити слова у реч, читати им, писати, брисати, разумети, знати, само је мали део онога што учитељ заиста јесте. Намерно не кажем шта учитељ ради, јер бити учитељ није посао; бити учитељ је волети, бити учитељ је осећати, бити учитељ је једноставно бити. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, професоре.

Реч има колегиница Мирјана Драгаш.

Изволите.

МИРЈАНА ДРАГАШ: Поштовани председавајући, поштована господо министри, и културе и образовања, желим да се у ову расправу укључим на тај начин што бих свакако дала један допринос и похвалу свему ономе што се ради у систему образовања у последњих неколико година али истовремено и оном што се ради у самом Министарству културе и у оквиру неговања културе и традиције нашег народа.

Када је реч о изменама и променама које се системски догађају у домену образовања, нарочито је значајно, сматрам, увођење и полазиште самог постојања стратегије која јасно одређује одређене циљеве. Системски закони у оквиру ових процеса постављају темеље сваког појединачног сегмента, а када је реч о развоју, похвалила бих све оно настојање које иде на ширење обухвата деце у свим нивоима образовања, почев од предшколског па редом до високог образовања, али, наравно, подвлачећи не само квантитет и доступност тога него и квалитет.

Овом приликом желим да подсетим да су дуги низ година наши стручњаци који одлазе у иностранство познати и признати тамо, међутим, сматрам да није науштрб у свим реформама и анализама образовања које се догађају анализирати шта је то што је базично и што не треба мењати и што евентуално не треба ни подводити под болоњски систем, који је присутан у нашем образовању, а за који су многи стручњаци, па и сами ученици и студенти рекли да у појединим сегментима нема одговарајући квалитет. У том смислу сматрам да је потребна једна диверзификација онога што је значајно за образовање у правом квалитету у односу на неке облике који имају лош утицај на квалитет и вредност и које треба у наредним реформским процесима у сваком случају изменити и ићи ка томе да наша струка и знање остају и даље препознатљиви како у држави тако и у свету.

Када се разговара уопште о систему образовања, мислим да у ономе што треба обједињавати у наредном периоду треба размишљати о формама које могу све оне стручњаке који су у иностранству асимиловати, односно укључити у системе образовања, бар на одређени временски период, код нас. Јер ако пођемо од тога да око пет милиона Срба, најчешће висококвалитетних и значајних у свом сегменту рада, постоји у белом свету, а да нас има у Србији од пет до седам милиона, толико колико нас има у земљи, обједињавање и једног и другог капацитета, у смислу ширења образовања, ширења метода рада, ширења повезаности наше струке и науке са светским системима, дало би један много већи значај и нови квалитет, јер би он био укључен у системске промене које се иначе догађају код нас.

Још једна реченица о овоме. Желим да истакнем и похвалим настојање Министарства културе, које је негујући квалитет и традиције

наших институција овом приликом донело закон о Српској књижевној задрузи како би заштитило једну од наших најстаријих институција, али исто тако да похвалим и све оне мере које су у претходним годинама донете. Овде ћу посебно да истакнем заштиту Коларчеве задужбине, Вукове и Доситејеве, полазећи од тога да је сам Доситеј, као први српски министар просвете, пре двеста година говорио: „Књиге, књиге, а не звона и прапорци“ и био, у ствари, уводник оног што је системско, перманентно образовање за цео живот, што данас апсолутно постаје модерно и захтев модерне струке и науке.

У том смислу, сматрам да је сарадња ова два министарства у наредном периоду у облицима овог рада, као и неговање језика и писма и укупне наше писмености и неговање културе и традиције од непроцењивог значаја. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Хвала.

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Да ли неко жели реч?

Изволите, колега Савићу.

НИКОЛА САВИЋ: Даме и господо народни посланици, поднео сам амандман на Предлог закона о предшколском образовању и васпитању. Из образложења закона се може закључити да се овај закон доноси из разлога да би се неке одредбе ускладиле са кровним Законом о основама система образовања и васпитања. Мало сам погледао овај закон и видео сам тамо да је једна од основних, односно главних новина да се подаци из евиденције чувају десет односно пет година, зависно од тога о каквим подацима се ради. Ово су сувише мали разлози, сувише тривијални разлози да би се доносио један закон.

Лично сматрам, имајући у виду какво стање влада у нашем предшколском образовању, да је требало више пажње посветити томе како решити нагомилане проблеме. Да ли ће се подаци чувати пет или десет година или се неће уопште чувати, није толико важно, али ви из Министарства и господин министар сигурно добро знате да је, поготово у већим градовима, проблем смештајних капацитета и уписа деце у предшколске установе изузетно велики.

Долазим из Ниша и знам да је у граду Нишу тај проблем много изражен; пуно мојих пријатеља и страначких пријатеља се обраћало мени баш за помоћ на ову тему. Хоћу да кажем да локална самоуправа покушава све што је у њеној моћи, међутим, заиста, овај проблем је наслеђен

одраније, не могу сада да кривим ово министарство и овог министра због таквог стања, али морају брже да се решавају ствари.

Јесу ствари нешто померене, морам да признам, зато што је дошло до изједначавања статуса приватних и друштвених обданишта, односно предшколских установа, али то још увек није довољно. Сматрам да највише пажње треба посветити овоме, а да ли ће се неке ствари усавршавати или не, то није толико важно. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч по овом амандману? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Срето Перић.

Изволите.

СРЕТО ПЕРИЋ: Даме и господо, народни посланици, господине министре, читајући вашу биографију када сте били кандидат за министра просвете, науке и технолошког развоја, помислио сам да долази светлост за просвету. Ваше референце и оно што сте радили указивали су на то, међутим, овим предлогом закона стичем потпуно другачији утисак; више ми личите на министра за козметику, него оно што сам тада помислио. Како и због чега?

О променама које се у овом закону предлажу моје колеге су већ говориле. Ја сам поднео амандман на члан 3. где сам предложио... Јер овде сте рекли да ће подзаконска акта бити донета у периоду од две године након ступања овог закона на снагу. Наш предлог је био да се тај временски период скрати на три месеца. Влада, због тога што није прихватила овај амандман, објашњава да је то крајњи рок, а да ће они можда да ураде те подзаконске акте и у ранијем периоду. То сигурно неће бити тако. На основу овога ја закључујем да вама више одговара неко министарство за козметику, него Министарство просвете, науке и технолошког развоја. Чињеница је да сте рекли да је живот бржи од закона. Ви сада себе демантујете.

Особа која је министар у одређеном министарству може да буде особа која се бавила научноистраживачким радом, може да буде особа која је политичар, али ви имате и стручне службе, које приликом израде предлога закона морају да поведу више рачуна. Знамо да се ове измене већ после годину дана предлажу, нове. А шта се ће онда десити ако имамо рок за доношење подзаконских аката две године? Па ви нећете стићи да донесете ниједан подзаконски акт, а вероватно ће у скупштинској процедури бити нови предлог закона о изменама и допунама Закона о предшколском образовању.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Хвала, колега Перићу.

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Пошто смо завршили претрес о свим амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и у целини.

Прелазимо на 2. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ (претрес у појединостима).

Примили сте амандмане које су на Предлог закона о изменама и допунама Закона о основном образовању и васпитању поднели народни посланици Вјерица Радета, Наташа Јовановић, Ружица Николић, Никола Савић, Срето Перић, Милорад Мирчић, Александар Шешел, Александра Белачић, Томислав Љубеновић, Петар Јојић, Немања Шаровић, Дубравко Бојић, Маријан Ристичевић и Владимир Орлић.

Примили сте извештаје Одбора за уставна питања и законодавство и Одбора за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво, као и мишљење Владе о поднетим амандманима.

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес, сагласно члану 157. став 3. Пословника Народне скупштине отварам претрес Предлога закона у појединостима.

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Вјерица Радета.

Изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Хвала.

Мало пре када смо слушали колегу Марка Атлагића, до оног дела када се у причи појавио садашњи председник државе, имала сам утисак да Марко Атлагић прича из времена када је био члан Српске радикалне странке. Е сад, за разлику од њега, ми смо остали доследни у нашем инсистирању да основно образовање и васпитање мора заиста из корена да се промени, јер је то основ развоја сваког друштва.

Знате, то што неко уништи фабрику, што неко уништи индустрију, производњу итд. јесте за сваку осуду, не само политичку, али нека одговорна власт увек тако нешто за мање или више времена може да надокнади. Али када се изгубе генерације које прођу кроз лоше

образовање и васпитање, е онда је то озбиљан проблем, и од 2000. године се на томе ради у Србији. Знате због чега? Зато што је онима који су у неком периоду мање или више били газде Србије у интересу да се у Србији школују деца, људи тако да формално буду образовани, а у суштини да буду необразовани и онда је таквима најлакше манипулисати. Сада ја нисам изрекла никакву мудрост, него је то нешто што је општепознато. Зато је проблем што од тог Гаша Кнежевића па даље ниједан министар, ниједна влада на прави начин не приступа решавању овог проблема.

Тачно је подсетио колега Атлагић, ево ја ћу да потцртам, што би се рекло, то шта је радио Гашо Кнежевић, као тај први, после 2000. године, министар. Заиста, не само што је предлагао и што су усвајани лоши закони, него је ту било много скандалозних ствари. Подсећам, пре свега због јавности, да је он организовао тада неке школице у природи са децом из основне школе, па је онда била једна од игрица да девојчице бацају грудњаке дечацима и тако неке скарадне ствари од којих су се тада озбиљни људи згражавали.

Оно што се данас дешава, министре Шарчевићу, слично је томе. Ови некакви садашњи семинари, или не знам како их сада зовете, који су обавезни за све наставнике, углавном су нешто што згражава озбиљне наставнике. Долазе којекакви фићфирићи, морам тај израз да употребим, са мање образовања, са много мање година од оних којима држе предавања, без иједног дана радног искуства у просвети, и организују некакве радионице. Онда, говорила сам једанпут, министре Шарчевићу, кад су на Новом Београду организовани наставници српског језика из Београда, па је дошла нека девојка, која једва да је можда завршила факултет или је на неком киоску пазарила диплому, па је, са белим рукавицама, тим озбиљним људима који су дошли ту да можда нешто паметно чују рекла – ћао, другари, е овако треба да се прича са децом. Дакле, деца у школи треба да уче.

Ви сте, министре Шарчевићу, завршили високе школе у неком систему који сада сви ви нападате. Да ли ви имате примедбе на своје образовање? Ја на своје немам. Завршила сам га у периоду „лошег“ образовног система, али тврдим да сам много више научила и да сам много образованија од оних који сада завршавају неке инстант факултете и који формално имају дипломе. Наравно, да би се дошло до факултета, мора да се прође и основна школа.

Е сад, шта је примедба коју смо кроз овај амандман изнели? Ви сте рекли да се у првом разреду основног образовања и васпитања ученик из обавезног предмета, изборних програма и активности оцењује описном оценом. Ја не знам да ли ви знате шта се дешава са тим описним оценама. Ви сте учитељима дозволили да могу да раде шта год хоће и онда се деси,

рецимо, да дете има неуредну свеску и онда нека паметна учитељица, и то се дешава на Новом Београду у једној школи, паметна учитељица нацрта свињу и каже да је тај ученик ваљда свиња јер му је неуредна свеска. Не зна због чега му је свеска неуредна, не зна у каквим условима то дете живи, не зна да ли су му можда извршитељи искључили струју па учи под свећама, не зна колико је сиромашан. Иако Ана Брнабић каже да су у Србији искорењени екстремни видови сиромаштва. Обилази Србију, чуди ме да је овако нешто... Док је седела у кабинету, па и да је тако нешто рекла, али сада кад обилази Србију овако нешто не би смело да јој се деси.

Дакле, ако остајете при овим описним оценама, ви, министре, Министарство мора или да одреди тамо неке цветиће, не знам, неке лепе ствари, а не да дете добија трауму зато што му је неуредна свеска. Свакако треба учитељ да га стимулише да наредни задатак буде на уредним листовима те свеске, да не буду, не знам, исцепани, да не буду заврнути итд. Не, него уместо да стимулише дете да буде боље, он дете убија у појам до те мере да ће сутра побећи са наставе јер где да иде код учитеља који му каже да је свиња. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колегинице Радета.

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Наташа Јовановић.

Да ли неко жели реч?

Изволите.

НАТАША СП. ЈОВАНОВИЋ: Господине министре, урушавање система основног образовања и многих основних школа у Србији почело је после 2000. године доласком ових досманлија на власт, тачније 2001. године, када је тадашњи министар образовања Кнежевић потписао одлуку којом ће се извршити реорганизација мрежа школа у Србији. То је отворило могућност да локалне самоуправе, које су углавном биле под влашћу тих истих досманлија, које сада говоре како би они боље уредили државу само да им се да прилика, како ништа није добро... Буквално су уништили преко 30%, је ли то тачно, господине министре, основних школа у Србији. Затворили су школе које су биле на обележавању готово јубилеја од 100, 150 година.

Права је срећа да једну такву нису успели да затворе и униште, а то је Основна школа „Прота Стеван Поповић“ у Чумићу, једна од најстаријих школа у Србији, која ускоро обележава јубилеј 230 година, коју је и моја мама похађала јер је рођена у том месту, и која је и после рата, у то време када је она ишла у школу, била огледног карактера. Како је сада могуће, ево вас питам, да та школа у селу Чумић, која је заиста чувена па у њу долазе и деца из Русије и других крајева света да виде како се то ради, има етичке, моралне и све друге стандарде које треба да има и пре свега

националну препознатљивост? Ваљда је то основ свега, да децу учимо шта је српски народ, као и све друге грађане Србије у школама које похађају на другим језицима, мислим на националне мањине, да имамо такве програме. Али не. Значи, све је почело тада и сада то с тешком муком ми треба да исправљамо.

Због тога је потребно, а то предлажемо ми српски радикали, да у наредном периоду ваше министарство уради једну стратегију која ће да обухвати сада период од десет година, јер ови су све уништили, све упропастили. Многе школе су затечене у стању да деца немају уређене мокре чворове које треба да користе, да немају физкултурне сале, да су паре покрадене, да су за разне пројекте које су они слали добијали паре из разних фондова и потрошили их ненаменски и сада због тога деца у школама трпе, нове генерације.

Други проблем, поред тог који се тиче стања у школским установама, у основним школама, а тиче се опреме и свега, јесте сам однос ученика и наставника. Оно што ми српски радикали стално потенцирамо јесте да кроз ангажовање Министарства и пре свега наставног кадра треба да се врати та улога школе која треба да буде пре свега васпитна. Она то сада није, јер деца ... Ево, колегиница је причала о томе каквих је било скарадних и скандалозних огледа са децом. Уместо да та васпитна улога буде истоветна оној као што је у правој породици, где се деца уче највишим моралним вредностима, ми сад имамо ситуацију да у појединим школама наставници не могу да изађу на крај са децом, или обрнуто, да се деца жале на наставнике који нису адекватно обучени.

Оно што је најважније јесте чињеница, господине министре, а ту тек треба много рада, да после више од педесет година од када је изгласано обавезно основно образовање у Србији имамо осипање ученика у школама – због сиромаштва, због тога што нису укључене маргинализоване групе, пре свега ромска национална мањина, којој треба више да се посвети држава, деца ометена у развоју, деца из сиромашних крајева Србије, која још увек не завршавају основну школу. Према попису који је урађен пре неколико година, 85% генерације изађе с образовањем основне школе, значи свих осам година, а 15% не. То треба да вам буде циљ и да на томе радите у наредном периоду.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

За реч се јавио проф. др Марко Атлагић.

Изволите.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштовани потпредседниче, даме и господо народни посланици, драго ми је што расправа иде дубински о васпитању и образовању. Слажем се са свима онима који су констатовали да смо као земља 2000. године избацили, да тако кажемо, васпитање из школе. Не

само из школе него и из друштва у целини. То је био један пројекат стран нама, али је био пројекат.

Дуго сам размишљао, као просветни радник, како би буквар или почетница, како је неки називају, у првом разреду основне школе требало да изгледа. Ми, господо народни посланици и господо из Министарства и просветни радници, морамо основне цивилизацијске вредности вратити у наш васпитно-образовни систем. Само ћу три реченице да кажем, које би, по мом мишљењу, требало да буду темељ уџбеника, односно буквара у првом разреду, а касније да педагози, наставници разрађују ове три реченице. Прва реченица треба да гласи – без рада нема живота. Друга реченица – ја волим своје родитеље. Трећа реченица – ја волим своју отаџбину. И четврта, ево додајем и четврту – ја волим све добронамерне људе света.

Дакле, наша стратегија која је написана, коју су претходници написали и суделовали, застарела је, то министар Шарчевић добро зна. А морам да кажем, господо народни посланици и поштовани родитељи, да су творци стратегије огромне суме новца узели на рачун писања и због тога данас они демонстрирају по улицама Београда, да не спомињем Ану Пешикан, Тинде Ковач Церовић, психологе.

Молим вас да се разјаснимо ми који смо педагошке струке – свака школа са одређеним бројем одељења треба да има не психолога, него педагога. Психолог долази на пет школа, психолози се баве „екстремним случајевима“ итд.

Поштовани народни посланици, ми се бавимо насиљем у школи. То је замена теза која је убачена 2000. године. Ми треба да се бавимо васпитањем у школи, у родитељском дому, на улици, у овој скупштини, и свим факторима васпитања и образовања. Насиље је последица невоспитања. А психолози нас уче, поготово психолози клиничари, обрнутој ситуацији.

Знате ли кад је настала теза да свака школа малтене треба имати психолога? Хајде погодите, поштовани народни посланици. Просветни радници који сад слушају овај пренос тачно углас кажу – кад је за председника Републике Србије дошао Борис Тадић, пошто је он психолог, по тој линији.

А ми који смо студирали педагогију знамо шта је педагогија, а шта је психологија. Зато се ми бавимо последицама, а не узроцима. Узроцима се баве педагози, а последице су насиље у школи, у породици, на улици итд. Погледајмо основне педагошке и цивилизацијске вредности кад уђемо у градски аутобус, како нам се понашају не само ученици него и родитељи. Учитељ у основној школи учи сваког ђака да мора да ради, а да не краде. А кад дође кући, шта им родитељи кажу? Дајте ви на то одговор.

Према томе, када је неко споменуо стратегију, узели су огромне милионе, а та стратегија је заостала. Ми смо у овом високом дому у првом сазиву упозоравали на то, али тешко је ишло. Данас Тинде Ковач Церовић потписује апел, а она је творац тога и један од главних криваца што васпитања нема у школама и друштву. Ја се залажем за педагогизацију школе и друштва у целини. Без тога, тешко ћемо реализовати зацртану модернизацију Србије. Хоћемо, али много теже. Вратимо васпитање у школу, вратимо васпитање на улицу, вратимо васпитање у друштву, вратимо васпитање у овај високи дом. Па нећемо износити лажи него истине, али ћемо аргументе.

И, молим вас, завршавам, чули смо ових дана да се не дозвољава критика, поготово од господе новинара, једног дела. Господо новинари, критика је дозвољена и пожељна, али она се заснива на истинитости изнетих чињеница. Да ли је тако или не? Да ли то, господо новинари, чините? Чини ми се да се то врло мало чини. Према томе, не можемо износити неистине. Можемо да питамо. И даље ми питамо, као новинари, и дајемо одговор. Не дозвољавају један део уопште да се одговори.

Да завршим, залажем се за пуну педагогизацију васпитно-образовних установа. Господине министре, ми смо имали проблем да и закон о предшколским установама овако називамо, да га зовемо – о васпитању и образовању. Ја сам инсистирао баш на томе уназад три године да се зове – о васпитању. Пре се васпитава дете, онда се образује. Ми педагози по струци то врло добро знамо. Али вратили смо и у основно образовање реч васпитање, није је било. Ви то добро знате, као добар и искусан практичар и теоретичар. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, професоре Атлагићу.

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч?

Изволите, колегинице Николић.

РУЖИЦА НИКОЛИЋ: Захваљујем, господине Маринковићу.

Даме и господо народни посланици, измене које су предложене овим предлогом закона нису суштинске већ козметичке и многа решења која су предложена су на штету самих ученика. Ви сте и овај закон донели пре две године и највећи је проблем што се просветни закони у Србији сувише често мењају; те промене су све лошије а лошије је и стање у школству.

Данас је на дневном реду свакако требало да буде и предлог измена Закона о уџбеницима, који је неопходно мењати ако желимо да побољшамо квалитет образовања у Србији. У нашим уџбеницима који су још увек актуелни можете свашта наћи, превише је непримерених садржаја. Ми сматрамо да овај закон треба под хитно мењати и да

уџбеници треба да буду унифицирани ако желимо да нам будуће генерације ученика и студената не буду уништене.

Када је амандман на члан 1. овог предлога закона у питању, њиме се прописује успех ученика и оцена, ми сматрамо да је потребно да оцењивање буде бројчано, да се укине описно оцењивање у првом разреду основне школе, да се не би дешавао случај „прасе“ о којем је колегиница Радета говорила.

Оно што сам рекла да су измене које су на штету ученика, оне су такође дефинисане овим чланом закона где каже: „Ученика који редовно похађа наставу и извршава школске обавезе, а нема прописани број оцена у полугодишту, наставник је дужан да оцени на посебно организованом часу у току трајања полугодишта уз присуство одељењског старешине, педагога или психолога“. Питали бисмо вас, министре, зашто је ученик који је редовно на часовима, који редовно похађа наставу у овом случају оштећен јер учитељ или наставник из одређених разлога није нашао времена да га преиспита и оцени?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колегинице Николић.

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Да ли неко жели реч?

Изволите.

НИКОЛА САВИЋ: Даме и господо народни посланици, поднео сам амандман на Предлог закона о основном образовању и васпитању. Као што сам говорио о претходном закону и свом претходном амандману, измене и допуне овог закона врше се пре свега због усклађивања са Законом о основама система образовања и васпитања.

Приметио сам да је извршена измена код члана 71. овог закона где се прописује услов под којим ученик полаже разредни испит из обавезног предмета, односно из неког изборног програма. Овде се, исто као и код претходног закона, опет прописује начин вођења евиденције. Искрено да вам кажем, нећу да кажем да све ово није важно, све је ово важно, али ми смо пуно пута у овом сазиву у овом парламенту доносили измене и допуне ових закона из области образовања, али нигде нисам видео да се задире у суштину и главне проблеме који владају у нашем образовању.

Да ли се неко од вас, господо из Министарства, на челу са министром, пита због чега је овако лоше стање у нашем основном образовању и због чега наши основци из генерације у генерацију излазе из основне школе са све мањим знањем? То је круцијални и главни проблем нашег образовања. Ја радим 35 година у средњем образовању и могу да упоредим на основу искуства и животне праксе – данас имамо ситуацију да у средње школе долазе функционално неписмени ученици. То је системски проблем, који је један од највећих проблема овог друштва и

мислим да тој ствари треба посветити највећу пажњу, а не неким тривијалним, другим стварима.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 1. амандман је поднео народни посланик Срето Перић.

СРЕТО ПЕРИЋ: Ми смо предложили да се у члану 1. став 16. брише, а то се односи на члан 61. основног закона. Тамо стоји да је ученика који редовно похађа наставу и извршава школске обавезе, а нема прописан број оцена у полугодишту наставник дужан да оцени на посебно организованом часу у току трајања полугодишта, уз присуство одељенског старешине, педагога или психолога.

Господине министре, ви сте често онако интерактивни када сте у Народној скупштини и било би добро, уколико вам није тешко и не представља неки проблем, да објасните овде због чега се уводи ова новина и шта сте желели овим да постигнете, јер ученик не сноси никакву одговорност. Иначе, тај члан 61. основног закона говори о начину оцењивања и неким другим детаљима везаним за оцену ученика. Пошто овде нема одговорности ученика, због чега га доводите у неправедан положај у односу на друге ученике чији професори су редовно држали наставу и редовно успели да их оцене?

Можда ви имате неки разлог за ово, ми нисмо могли да га препознамо, не видимо га уопште. Ово би требало да се прихвати, овакав амандман. У образовном систему у којем има и те како много проблема – то чујете од свих колега које говоре о овоме, а сигурно је то и вама познато из ваше дугогодишње праксе у систему образовања и сада као министру – ово сигурно није добро законско решење.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић. Изволите.

МИЛОРАД МИРЧИЋ: Овде СРС предлаже да се став 17. у овом члану избрише зато што се ради о нечему што се подразумева, што је логично, значи, за наставника који не може да обавља своју функцију треба тражити адекватну стручну замену. То је потпуно логика ствари, не може физику да предаје и да замењује наставника неко ко није завршио физику. Али шта је суштина?

Ма може, код вас може све. Код вас може и диплома за 24 часа да се добије. И када вам одузму дипломе, остаје вам знање. То је то. Код вас је то феномен.

Суштина је следећа: сведоци смо да систем образовања одређује, односно о њему одлучује више ММФ, него што то има могућност Влада, односно ресорно министарство. Ми знамо добро да ММФ стриктно прописује како треба да изгледа мрежа школа. Она је, наравно, заснована

на основу расположивих финансијских средстава која одређује и дозвољава ММФ. Ми имамо систем у основном образовању – број школа се одређује према ономе колико има новца; број запослених у одређеним школама, онолико колико има новца.

И хајде да то буде нека логика ствари, да ММФ, тај међународни „полицајац“ који води рачуна о враћању средстава која дају светске банке, одређује на неки начин да то буде у склопу расположивих финансијских средстава, али они иду корак даље и кажу – у разреду може да буде максималан број ученика толики, да би били финансијски ефикасни. Какве то везе има, то до дана данашњег нико није објаснио. Има из ранијих периода – видим да овде има ових носталгичара, само да им кажем да је Тито умро – када је Стипе Шувар доносио тзв. реформе у школству па је упропастио генерације и генерације. Има и касније, после 5. октобра, када су нас убеђивали да су то европске тековине, европски стандарди.

Пре неки дан смо, министре, управо овде говорили о два примера средњих школа где је Србија, односно Министарство, а самим тим и Влада, остала традиционално наклоњена образовању, када су у питању Математичка гимназија и Гимназија „Јован Јовановић Змај“. Гимназија „Јован Јовановић Змај“ је била предмет трансформације у образовању, па су измишљали све и свашта, да буде језичка, да буде природно-математичка, да буде оваква, док нису вратили оно што је у природи те гимназије, да елитни ученици по свом успеху похађају ту гимназију и да се у њима откривају будући таленти за различите области, за математику и природне науке и друштвене науке. Математичка гимназија у Београду, на коју смо сви поносни, министре, ни једну једину реформу, може се рећи слободно, није прихватила када су у питању сугестије ММФ-а, него су наставили са старим планом и програмом, наравно прихватајући све дидактичке методе које се примењују у савременом времену. Нису ни они имуни на то, али су задржали захваљујући том, пре свега, када је у питању наставнички кадар, када су у питању људи који раде у тој гимназији, и ту су задржали критеријуме.

Нама је критеријум пао оног тренутка, господине министре, када су у школама почели да предају тзв. сорбонци. Сорбонци су они који су предавали праксу, практичну наставу, а онда преко ноћи промовисани у наставнике техничких области, па су завршавали, као и ове наше колеге драге у овој скупштини, преко ноћи су завршавали факултете, магистрирали, докторирали, шта су све радили. То је била Политехничка некада у Ријеци, то зна Атлагић, можда је он имао некога ко му је близак. Када питате некога шта је завршио, он каже Политехничку и ту престаје сваки разговор јер се није знало за шта је та школа и када заврши човек ту школу за шта је квалификован. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Мирчићу.

Реч има министар Младен Шарчевић.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Само бих хтео да објасним да овај низ после ове две гимназије, које су се стварно издвојиле од свих средњих школа на начин како презентују државу у иностранству и на свим могућим такмичењима и мерама... Имају оне доста сличности, али су и различите. Другачија је гимназија у Војводини, која је заиста много тога унела као новине чувајући језгро оне гимназије коју ми зовео националном.

Тек да укупна јавност зна, ми смо реформу гимназије почели пре годину и по дана, пошто није ни рађена деценијама, још пре Шувара. После Шувара је враћен само модел који је био пре њега, са малом, шминкерском изменом да се Техничко образовање угасило и почела Информатика, и то спочетка врло скромно, године 1999, само у првом разреду гимназије.

Ми смо анкетирали све наше гимназије, све професоре, директоре и дошли до једне заједничке књиге која говори шта треба да урадимо. Оно што можда јавност слабије зна када је образовање у питању, овај дом је обавештен, поглавља 25 и 26 су потпуно аутономна и не морамо ничији модел ни преписивати нити пратити. Тиме су људи у новом сазиву Националног просветног савета, који конкретно води директор гимназије „Змај Јовине“, врло традиционално опредељени. Ми смо тада донели закључак да се очувају све битне традиционалне вредности тих наших добрих школа, а да уведемо неке новине које су ослоњене на програме међународне матуре.

Да не би дошло до лаких оцена, ми већ интензивно радимо на лиценцама директора, радимо на пројекту државне матуре где ће све бити потпуно екстерно и на други начин пословано, тако да су те промене већ почеле. Оно што је битно, ми сами уређујемо свој домен. Знате и сами да смо пре шест месеци у Заводу за унапређивање васпитања и образовања формирали јединицу која се бави националним програмима. Трпели смо извесне критике из региона јер је нешто урађено заједно са Републиком Српском кроз Закон о паралелним везама и оно што смо потписали. Циљ нам је да све друге школе, ђаци у региону пре свега, а и у дијаспори, по том програму раде.

Знате да су реформски програми започети у првом и петом разреду и у првом гимназије. То ће догодине обухватити други, шести и други гимназије. Ми ћемо за кратко време успети да сва три циклуса образовања поставимо на ноге управо чувајући своју традицију и вредности. То захтева, наравно, и силне обуке наставника за нове и другачије моделе.

Жао ми је због овог што чујем од колегинице. Сигурно, велики је систем, да има лоших примера. Ми реагујемо где год знамо да је тај

пример такав, јер ја сам бар традиционалиста и инсистирам на томе како наставник треба и да изгледа, да је уредан, да је васпитан и да се тако односи. Има примера. Поменули сте школу; та школа је добила Светосавску награду ове године. Значи, заиста се води рачуна да се те вредности врате и утемеље.

Не можете нешто што је деценијама баш шутирано и гурано и обезвређивано тако брзо подићи. Свакако, апелујем и стално понављам то да су и запослену у образовању изнели велики терет у ове задње две и по године, јер очекујемо да ће Закон о платама у јавном сектору дати ону нијансу коју треба, а то су ти платни разреди који ће квалитетан рад наградити. Тада можемо да причамо зашто неко неће имати ту и ту категорију, зато што је његов рад јаван и о његовом раду ће рећи и родитељи и људи из локалне средине и било ко други.

Али трудимо се, бар за све ово што сте рекли. Потпуно смо на том путу и не морамо да слушамо никога. Заиста лично мислим да ми врло аутономно доносимо одлуке, да су национална тела, као што су Национални савет за високо образовање, Национални савет за просвету, врло аутономна. Њихове седнице су јавне, снимају се, можете погледати материјале. Нико им не соли памет, ја најмање. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре.

Право на реплику, Милорад Мирчић.

Изволите.

МИЛОРАД МИРЧИЋ: Господине министре, акценат је на примедби када су у питању финансијска средства. Ми смо овде лимитирани као друштво зато што о тим финансијским средствима најдиректније одлучује управо овај Међународни монетарни фонд. Ми имамо најдиректнију селекцију кроз ниво финансијских средстава која примају просветни радници.

Друго, ми сами се трудимо, после 5. октобра, да идемо у сусрет онима који би да праве овакве неприродне или за нас неповољне селекције. Ми имамо потпуно понижен ниво или статус просветног радника. Знате, ви се добро сећате, не да бисмо враћали неки времеплов, ви се добро сећате, као што се после основне школе подразумевало ко ће уписивати гимназију, ко техничке школе, ко занате, на основу претходно уложеног рада и квантума знања, тако се знало који су професори у гимназијама, техничким школама итд. Значи, то је била нека, условно речено, природна селекција. Али, као што сте ви пре неки дан рекли овде, јасно је и друштво поспешивало такву селективност, јер ствар престижа је била да је професор гимназије или у техничкој школи. То је ствар престижа. А ми овде имамо ситуацију, ви то добро знате, да студенти који завршавају, који се квалификују, оспособљавају за просветне раднике

једноставно долазе у ситуацију да су технолошки вишак зато што се због ограничених финансијских средстава врши реформа у мрежи школовања. То је проблем.

Ви сте једноставно у ситуацији, без обзира на то колико желели и хтели, настојали да у образовању уведете неке принципе који су општеприхваћени принципи, па и у тој западној Европи, да морате да слушате тај Међународни монетарни фонд. У томе је суштина: због финансија, оне диктирају оно што ћете ви да радите. Ми имамо у сеоским срединама, због малог броја ученика, образложење да не можемо имати просветног радника јер финансијски није исплативо. А имамо људе тамо који су писмени, који живе у тим селима, који могу дати адекватно знање, описмењавање, основно образовање тим ученицима, то мало деце што је остало на селу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Мирчићу.

Реч има министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Ја се извињавам, није ради полемике, него сам можда изоставио да кажем малопре.

Акт о мрежи није рађен деценијама и ред је да држава зна шта од имовине има. Имамо институте који се гуше, истраживачи раде на квадрат и по, а имамо институте где имате да истраживач има сто и нешто квадрата, а не треба му. Почев од вртића, па до института. Циљ нам је да вишак простора рационално искористимо. Као што је логично да ако имате смањење броја ђака у основној школи, ту буду предшколци, јер су најближи. Што би се спајали?

Значи, акт о мрежи није никаква сила. Ми смо дали свим локалним самоуправама – њима сад свакако истиче време јер држава га мора донети до 19. марта – да креативно приђу тој причи. Ја сам разговарао са много, много људи, ево, примићу и људе из Ниша од понедељка, управо ради решавања тих ситуација како терен захтева. Не можете у Ђердапској клисури правити конструкцију као не знам где у Војводини. Морате да водите рачуна да ли је погранично место, да ли је депопулација, да ли је енклава. Значи, уопште се не иде ту неким ђоном, није намера да се ту уради ишта лоше. Нажалост, наталитет нас уби. То је друга прича. Ми гледамо да најбоље искористимо дату ситуацију за квалитет у образовању.

Покренули смо пројекат, сто школа креће у пилот-пројекат једносменског рада. Значи, он шаље много сигнала, много добрих педагошких порука. Ако су деца до пола пет у школи, свакако нису на улици. Мање је насиља, мање је дроге, мање је свега другог. Сви ти наставници који би по оној старој формули били технолошки вишкови, сада нису, јер неко мора од пола један до пола пет да с њима ради. Сада

смо дали да видимо креативност самих људи на терену, да не буде да им се само нешто октроисано шаље и доноси, шта све мисле да је битно. Свакако је битно да ураде домаће задатке у школи. Свакако инсистирамо да се обнове ђачке кухиње, они морају да једу у том боравку у школи. Свакако гледамо да се матичне школе боље искористе. То је једна квалитетна рационализација, која управо чува кадар.

Неће се село очувати ако тај последњи ђак оде из њега, знате. Мора да се поради на некој другој причи о наталитету.

Међутим, овим гестовима ми показујемо пре свега да у Србији није никаква „сеча кнезова“ и морање. Досад је била, нажалост, и било је много манипулације. Ја сам могао да приђем причи о том ЦЕНУС-у и начину примене правилника, како се то пријављује, толико критично да се могло можда и сто директора сменити, али то није фер. Као што сте рекли за оног ученика који сада мора да добије посебан статус. Међутим, живот прави изузетке. Значи, имате дете које је било дуго болесно. Закон је увек говорио о томе да ако трећину часова није био, остане неоцењен, на разредном испиту, али увек је била она клаузула која каже – ако је у стању да да позитивне одговоре и дође до позитивног успеха, школа му то омогућује. То је било и раније, увек је то било. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре.

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч?

Изволите, колега Ристичевићу.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, ја сам у складу са Пословником, који је донела бивша власт, предложио више амандмана. Дакле, то је моја пракса. Овим амандманом желим да подржим Владу и њено настојање да област образовања уреди. Ја сам то своје право користио. То право користе и опозиционе колеге које су овде. То право има право да користи и Ђорђе Вукадиновић звани Ђорђе Влах.

У току дана, док одбијају да раде свој посао у Парламенту, док су у тзв. паралелном парламенту, у холу Народне скупштине је гласна критика како, по њиховом пословнику, који су они донели, ми злоупотребљавамо право и предлажемо амандмане. То је наше право колико и њихово. Уколико желе да учествују и да подносе амандмане, они их подносе на исти начин на који то радимо и ми. Никакве привилегије, ово говорим гледалаца ради, владајуће странке немају у односу на опозиционе. То што

су они уз неку пекиншку патку решили да бојкотују рад Народне скупштине, то је њихово проблем. Ја желим да они овде учествују, да са нама траже заједничко најбоље решење, да нам опонирају, али такође желим да користим своје право а притом не желим да угрозим њихово право.

Али назвати као Ђорђе Вукадиновић Народну скупштину и посланике који овде раде, који вредно раде да подносе амандмане и покушавају да побољшају закон гледајући из свог угла... Влада је та која жели или не жели да прихвати амандмане, на крају Скупштина доноси одлуку да ли ће изменити амандманима законе или неће. Да ли ће у томе да учествују поједине опозиционе странке, то је њихово право. Могу да подносе амандмане али и не морају, али немају право да вређају оне који свој посао овде обављају. Дошли смо до сулудих позиција да они који не раде критикују оне који раде.

Говоре о урушавању институције. Ко говори о урушавању институције? Говоре народни посланици који су некада били власт. Говоре они који у Скупштину на изборним листама нису ни ушли, већ су три посланика из три различите партије ушла у четврту, додали две-три капи Ђорђа Влаха и отишли у пету организацију. Они говоре о урушавању институција, они који су док су били власт готово све седнице Владе одржали СМС порукама, комбинацијама, оно – хоћеш ти гласати мени за ово, ја ћу теби онда за оно. СМС порукама су владали државом Србијом. То време је прошло. Од 2013. године, ја мислим, није одржана ниједна таква влада.

Они који не желе да раде данас кажу да је Скупштина ругло. То каже Ђорђе Вукадиновић. Господо, ви који не желите да радите, ако је Скупштина ругло, зашто онда примате плату? Зашто желите да од ругла узмете лични доходак? Ако мислите да је нешто ругло, онда нећу од тог ругла да имам приходе. Али не, ми хоћемо да имамо паралелну скупштину, а плаћа нас ова скупштина, у којој не радимо, али ћемо да радимо против те скупштине негде напољу, по неким амбасадама, у неким чудним делегацијама, говорићемо да је ова држава неслободна да би нас неки Фридом хауси и неке организације прогласили борцима за слободу.

Никакви они борци за слободу нису. Никакав они излаз нису. Они су препрека. Они нису решење, они су проблем. Они хоће себе да представе да су светло као на крају неког тунела. Нису они светло, они су најцрњи мрак. Већ сам рекао, нису решење, они су проблем. Они нису пут, што желе да покажу народу као бајаги потписујући неки уговор. Укупно се окупи између 0,1 и 0,2% бирачког тела и они то желе да покажу неком револуционарном снагом, где фино намирисани, добро фирмирани, добро обучени, сити, пити, они који једу ракове итд. желе да се обрачунају с

онима који, кажу, гуле сендвиче, нису довољно туширани, неколико пута на дан, нису довољно фирмирани, немају престижне дезодорансе и мирисе.

Дакле, то је побуна разних глумаца, побуна оних који добро живе против оних који муку муче да намире све рачуне и да испуне обавезе у држави. Ти који се муче највише штите државу. Они који се не муче, разни глумци... А ја тражим информацију од министра културе, и министар образовања могао би да помогне, да ми се једном каже и донесу подаци колико је Којо добио милиона, не динара, колико је добио милиона глумац Којо, који прети да ће отићи из ове земље. То ће бити ненадокнадив губитак за буџет Републике Србије, јер неће имати ко да узме двадесет милиона за филм који се зове „Стадо“. Он би ваљда да буде неки чобан. Нема тог стада које ће пристати да га он чува.

Нека ми кажу колико је Бјелогрлић добио пара у задње две-три године. Колико је добио од Филмског центра Србије? По некој мојој евиденцији, која није званична, добио је 850.000. Званичне податке не можете ни добити, јер у том Филмском центру седе ови што шетају с овима и не дозвољавају да у јавност дођу подаци колико је Којо, колико је Срдан Голубовић, колико је Бјелогрлић, који је газда српске кинематографије... Та кинематографија је гора од ријалитија. Деведесет посто те кинематографије коју он зове уметност није уметност. Ту имате таквих псовки да је ријалити напосто једна лепа прича спрам неких њихових филмова. За те филмове држава даје новац.

Они су тражили новац за филм „Мезимица“. Али да ли неко овде у Скупштини зна шта је радња у филму „Мезимица“? Ја сам рекао да они желе да иду у прилог албанској страни, да отежају српску преговарачку позицију, и иза тога стојим. То сам вам, господо министри, рекао, да ће се они који су нас споља угрожавали и они који су нас изнутра поткрадали удружити и покушати да уруше државу Србију тако што ће покушати да смене легално изабрану власт нелегалним средствима. Знате ли шта је радња у филму „Мезимица“? И ту су покушали да извуку паре ови који су исисали, преко милијарду ове године је предвиђено за снимање тих филмова, где Бјелогрлић и Којо добијају главнину пара. Знате ли шта је радња филма? Како српски лекар из Клиничког центра, а имали смо једну посланицу која се овде бунила зашто држава није додала још пара за тај филм, како српски лекар, уз подршку српске полиције у Београду, лекар из Клиничког центра Србије, вади Албанцима органе и продаје их на црном тржишту! То је била радња у филму оних које товно финансирамо из републичке касе.

Ако такви желе да напусте Републику Србију, то је добитак за ову државу. То није никакав губитак ни за народ, ни за државу, ни за уметност.

Појавиће се неки нови глумци, појавиће се неки уметници, појавиће се неки нови Кустурица, коме су ови заузели простор. Снимање таквих филмова, по мени, не може да буде суфинансирано. Држава ту не би требало да даје новац. Требало би да даје новац за уметност, а не за неко прангијање, убијање, гамболе и шта све приказују у стилу холивудских америчких филмова, који се не суфинансирају од америчке државе већ се на комерцијалан начин снимају такви филмови. Ми њима дајемо паре, они иду у шетњу. Држава је добра према њима, а они држави враћају на најгори могући начин тако што желе да отежају позицију Републике Србије у можда пресудној 2019. години.

Ми као народни посланици дали смо заклетву овде држави, те заклетве треба да се држимо. Ја се чудим Демократској странци, која је под барјаком политичке странке Двери, и не само под барјаком већ и под вешалима Димитрија Бошкића Љотића и оног Петог добровољачког одреда Марисава Петровића, Димитрија Љотића, који је стрељао по Крагујевцу. Под њиховим барјаком данас иде Демократска странка. То је срамота за оно што се некад звало Демократска странка. Не само за њих, то је срамота за народне посланике који заједно са њима желе да баштине најцрње облике фашизма који су били у Србији. Додуше, и за време Другог светског рата је то било мањинско расположење у српском народу; дакле, постојао је неки Димитрије Љотић и нико га није прихватио ни за време рата. А данас Демократска странка и њој сличне странке своје бирачко тело предају у руке следбеницима Димитрија Љотића. Е, то су они који говоре да је Скупштина ругло, а њихов паралелни парламент под заставом Димитрија Љотића је прави парламент. Такав парламент ми треба снажно да осудимо.

Зато ја очекујем од колега да данас у дискусијама сви јасно и недвосмислено кажемо да се не слажемо с том врстом политике, нећу рећи – издајника. Ја се не слажем с тим несрећницима који не знају да поштују своју државу, своју државу Србију. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Александра Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Владимир Орлић.

Влада и Одбор за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво прихватили су овај амандман, а Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу с Уставом и правним системом Републике Србије, па констатујем да је овај амандман постао саставни део закона.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Томислав Љубеновић.

Изволите, колега Љубеновићу.

ТОМИСЛАВ ЉУБЕНОВИЋ: Хвала, председавајући.

Амандманом на члан 2. Предлога закона о изменама и допунама Закона о основном образовању и васпитању Посланичка група СРС је предложила измену овог члана у ставу 2. брисањем дела текста. Чланом 2. предлагач жели да измени члан 62. основног закона, који се односи на општи успех ученика.

Предлагач као свој циљ истиче потребу усклађивања овог закона са новим законом о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања, о коме ће, надамо се, касније у току ове заједничке расправе бити више речи.

Ми из Посланичке групе СРС истичемо да је циљ доношења овог закона побољшање у тој области у којој се закон доноси, што у овом предлогу закона није случај. Зато смо и поднели овај амандман којим смо предложили да се у ставу 2. текст „осим ученика другог и трећег разреда основне школе који се преводи у наредни разред, у складу са законом“ избрише.

Сматрамо да тренутно законско решење није у интересу ученика основних школа, њихових родитеља или старатеља, да није у интересу читавог друштва. Погрешан начин исказивања општег успеха ученика ствара погрешне навике код ученика, јер је у ствари једна врста протекционизма. Ученици којима се тај протекционизам допушта стичу утисак да без труда могу да постигну све, а њихови школски другови који вредно уче стичу утисак да је неко неоправдано добио нешто што није заслужио. Због таквог начина, који допушта прелазак у више разреде са недовољним оценама, који од ученика ствара протекционисте, Посланичка група СРС је поднела овај амандман. Сматрамо да уколико предлагач жели здравије односе у друштву треба да прихвати овај амандман. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вама.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Колега Ристичевићу, изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, образовање је најјаче оружје које можете употребити да промените свет. То је рекао Нелсон Мандела и мислим да је био у праву. Неко други је

рекао да је учење као веслање узводно – чим престанете да учите, идете уназад. Неко је рекао да сте стари одмах кад престанете да учите, било да имате 20 година, било да имате 80 година. Са тим изрекама и умотворинама се ја у потпуности слажем.

Међутим, такође постоји изрека да онај ко жели да буде учитељ мора да учи сваког дана. Ја опет говорим, господине министре – ко су људи који предају? Имам овде једну велику „моралну громаду“, зове се Чедомир Чупић. Он је професор на Факултету политичких наука. Његова грандиозност се састоји у томе што је члан многих етичких одбора, неких етичких одбора, што је био и члан у управљању Агенцијом за борбу против корупције. Ово је човек који је пријављен за сексуално узнемиравање својих студенткиња више пута, који на предавањима уместо о корупцији говори о жлездама у женском полном органу. Да ли је он уопште достојан професорске функције? Да ли је он престао да учи? Вероватно да јесте. Вероватно се његово учење завршило завршетком факултета и сањарењем о колегиницама студенткињама. Вероватно још није изашао ментално из тог периода и држи оваква предавања на Факултету политичких наука. Више пута је пријављиван.

То је човек који је тражио оставку председника Републике. Тражио је оставку председника Републике јер је тврдио да председник није довољно моралан. Ради се о Чедомиру Чупићу. Он је говорио о моралу, да председник Републике, ни мање ни више, треба да да оставку. Ето, тражио Чедомир Чупић, честити предавач сексуалног образовања на Факултету политичких наука, где не предаје из тог предмета. Честити професор, кога су студенткиње више пута пријављивале за сексуално узнемиравање. Честити и поштени. Никад честитији и никад поштенији професор ваљда није постојао на Факултету политичких наука. Мада тамо има свега, и ви то добро знате, као што знам и ја. Да заврнете рукаве и пробате да рашчистите на том факултету, са оваквим професорима, требаће вам три године упорног рада и нећете далеко стићи. Тамо су све неке моралне громаде. Част изузецима, верујем да је пола професора тамо честито, али, ето, провукли су се и овакви.

Ја овде имам кривичну пријаву. Честити, врли, поштени професор Чедомир Чупић је у Агенцији за борбу против корупције одржао седницу Жалбене комисије, коју није одржао. Комисија има три члана. Он је лепо потписао себе, потписао своје колеге професоре који су чланови жалбеног већа, одбио жалбу, написао да је седница одржана и слагао, и добио кривичну пријаву. То је кривична пријава за фалсификат, и то више фалсификата. То је као кад би сад, не дај боже, Владимир Маринковић написао да је седница одржана, потписао посланике и одговарајућу меру потврдио потписима који су фалсификати. Он то неће учинити. Али

Чедомиру Чупићу, тој моралној громади, оснивачу странке Отпор, није пало на памет да је то законом кажњиво.

Али где наше врло тужилаштво, како ови „жути реформатори правосуђа“ имају своје пипке – тужилаштво том професору преиначава то кривично дело у блаже кривично дело. Он се нагоди за 50.000 динара, призна кривицу и са 50.000 динара заврши свој случај.

Е, таквих предавача и професора ми имамо не само на факултету, то су перјанице ових који траже оставку председника Републике. Овакав човек, овакви професори покушавају да покажу да су они прави професори, да су они будућност, а да су професори са Правног факултета битанге, клошари и како су их све називали. Значи, професори који протестују, који су против државе, који чине кривична дела су прави, а ови који се држе своје струке и науке нису. Е, са таквим професорима морамо завршити, господине министре. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Марко Атлагић, по амандману.

Изволите.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштована председнице, само да констатујем, како смо већ и рекли, да је лик наставника један од главних фактора у школи и на факултетима.

Претходни говорник је окарактерисао једног професора универзитета. Само да додам да је тај професор на протестима рекао за председника Републике да „нема савести и свести“. Само бих вас подсетио, господо народни посланици, а овде у клупама седите и ви који памтите, да је тај Чедомир Чупић, професор, изабран за редовног професора без услова. Сећате се емисије која је била, чини ми се, на једној од националних телевизија итд., биле су колеге професори... Искористио је политички тренутак и проглашен је за редовног професора. Искористио је 5. октобар. Ево га, и сада шета, исти тај Чедомир Чупић. Било би добро завирити у његове приходе, одакле су му стизали приходи у то време. Не само њему, него многим потписницима овог апела. Отворено, јавно, зна се где је ко и како радио.

Још једанпут понављам, наставник мора имати такав лик да буде пример ученицима и студентима. То ми из педагогије врло добро знамо. Мора бити педагошки и психолошки оспособљен за функцију коју обавља. Мора се борити против криминала и корупције.

Погледајмо један део ових професора о којима сам говорио уназад два дана итд. Ја сам укуцао да видим какав је Чедомир Чупић у престижним међународним часописима. Знате шта ми показује тамо – нула. Нула. А он узима да критикује ову власт која се бори да ми професори пишемо не само у нашим часописима него и у међународним,

да науку на неки начин ставимо на тржиште Европе и света. То је суштина. Када смо то покушали, господине министре, на челу с вама, ту се отпор јавио. Ево их шетају, јер немају то. Јер то су 5. октобра добили, а сада желе они и њихова деца да то добију. То је суштина ствари, а не да на тржиште стављамо своје знање, своје образовање.

Тако можемо стављати и економију, то нас вуче напред. То је модернизација Србије за коју се залаже Влада Републике Србије, господо министри, као и ми народни посланици, већина у овом високом дому, највећи број грађана Републике Србије. А, како знате, мотор модернизације Србије је председник Републике Србије Александар Вучић. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 5. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман је поднео народни посланик Петар Јојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман је поднео посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 7. амандман је поднео посланик Маријан Ристичевић.

Хвала вам..

На члан 8. амандман је поднео посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 9. амандман је поднео посланик Маријан Ристичевић.

Захваљујем.

На члан 9. амандман је поднео посланик Немања Шаровић.

Да ли неко жели реч?

На члан 10. амандман је поднео посланик Маријан Ристичевић.

Захваљујем.

На члан 10. амандман је поднео посланик Владимир Орлић.

Влада и Одбор за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво прихватили су амандман. Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије. Констатујем да је овај амандман постао саставни део закона.

На члан 11. амандман је поднео посланик Маријан Ристичевић.

На члан 11. амандман је поднео посланик Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч?

Изволите.

ДУБРАВКО БОЈИЋ: Даме и господо народни посланици, што се тиче мог амандмана, не делим мишљење предлагача без обзира на све разлоге које сте навели. Сматрамо да је то непотребно расипање времена,

па предлажем да Министарство припреми подзаконска акта у року од три месеца, а не, како то стоји у Предлогу закона, у року од две године.

Што се тиче овог Предлога закона о изменама и допунама Закона о основном образовању и васпитању, као и у свим ранијим интервенцијама у овој области сматрам то као добар покушај у трагању за једном озбиљном, темељном и свеобухватном реформом области основног образовања, чија је функција да базично описмени ученика из свих области значајних за живот савременог света, као и да га припреми за даље школовање и усавршавање.

Српска радикална странка још једном указује на наше примедбе везане за пренатрпаност ученика школским програмом, као и недовољан број часова физичког васпитања, као и то да су у овој помами и поплави интернета, електронске и брзе комуникације и информације деца престала све више да читају, почела су да живе у неком свом виртуелном свету где су насиље, алкохол, дрога и криминал доминантни на друштвеним мрежама и медијима. Ми се залажемо за креативну школу, у којој ће деца да буду слободномислећа људска бића, где ће ученици да добијају петице за своје идеје и мисли, а не за наше.

Господине министре, малопре сте у реплици мом колеги Милораду Мирчићу рекли да су Математичка гимназија из Београда и Гимназија „Јован Јовановић Змај“ из Новог Сада различите. Апсолутно се слажем и сматрам да се са Математичком гимназијом у Београду не може мерити ниједна школа. Не умањујем углед, значај, успех и резултате Гимназије „Јован Јовановић Змај“, али када сте њу већ навели и издвојили, могли бисте у том контексту навести још неке школе, гимназије из Крагујевца, Ниша, Краљева. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

На члан 12. амандман је поднео посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Пошто смо завршили претрес о свим амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и у целини.

Прелазимо на 3. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА (претрес у појединостима).

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес о Предлогу закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања, сагласно члану 157. став 3. Пословника отварам претрес Предлога закона у појединостима.

На члан 1. амандман је поднео посланик Маријан Ристичевић.

На члан 2. амандман је поднео посланик Маријан Ристичевић.

Хвала.

На члан 2. амандман је поднела посланица Вјерица Радета.

Изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Хвала.

Овим амандманом смо хтели да скренемо пажњу управо на оно о чему смо причали у неких претходних сат времена и у расправи у којој сте, министре, учествовали са народним послаником Милорадом Мирчићем, о тим престижним школама, заправо о томе хоћемо да говоримо, и о томе шта спутава остале школе да то буду.

Дакле, не морају у једној школи, и немогуће је, сви бити баш много талентовани ученици, сви да буду одликаши, сви да буду спремни за нека такмичења итд., али проблем је што у скоро свакој школи, можда не треба рећи скоро, него у свакој школи има управо таквих ученика. Али такви ученици и наставници који се баве таквим ученицима, припремају их за такмичења, освајају одличне резултате, немају никакву стимулацију. Напротив, често су шиканирани. Остали наставници су љубоморни на наставника који има једног или два ученика који је одличан, који је талентован, који постигне резултат на такмичењима, чак и на међународном нивоу или на свим нивоима до републичког. А ученици који су такви најчешће се гледају испод ока, не само од стране друге деце.

Када будемо говорили о наредном закону, или је то већ у овоме, морамо да вам скренемо пажњу на оно што смо вам говорили када смо говорили о овом предлогу закона 2018. године. Увођење родитеља, малтене, у управу школа јако је лоше зато што такви родитељи не могу да поднесу да постоји у школи неко дете које је одлично, које постиже резултате на такмичењима итд. Такав родитељ, некад ја сам то онако карикирала али у суштини је тако, који има пара да каже – ја ћу окречити школу, понаша се као газда школе, такав родитељ шиканира наставника, такав родитељ позива и добија на терен ваше инспекторе, министре, који долазе у инспекцију са предубеђењем о одређеном наставнику и његовом раду. Дакле, нема ту реалности, верујте, ни трунке.

Поменули сте ви малопре да сте могли сменити и сто директора одједанпут. Не морате ви њих смењивати тако анблок, и не треба, али директори су стално под тензијом, директори не желе да се замере вама, не желе да се замере Министарству, управо због оног што смо ми рекли да је лоше у закону – да ви бирате директора, и када смо рекли да је немогуће да ви можете знати све директоре у свим школама. И сад се то заиста...

Ево, ви сте недавно написали један распис, односно из Министарства је отишао распис свим школама да могу да бирају уџбенике

одређених издавача, препоручен је неки издавач који штампа књиге у Србији. И добро је, то је последица наше критике да сте дозволили да се наши уџбеници штампају у Хрватској, да их тамо штампа неки који је био финансијер Фрање Туђмана и сада његове странке итд. Али шта сте ви у томе урадили? Ви сте рекли – можете ви да бирате од ког издавача ћете куповати књиге, али ако се родитељи буду бунили, онда је то ваша одговорност. И онда директор, да би био сигуран да га министар Шарчевић неће дирати, каже наставницима – па, знате, не можемо ми, видите шта овде пише. Па пише да можемо да бирамо. Да, али ако се побуне родитељи, онда ће то бити моја одговорност, боље да остане овако како јесте. Верујте ово није прича, причам ти причу, ово је жива истина.

Морате нешто да урадите у том смислу да директори морају бити мало опуштенији у односу на то да им прети евентуална смена од стране Министарства. С друге стране, они морају бити много одговорнији. Знате, у том грчу и страху, они гледају само себе, не занимају их ни наставници, не занимају их ни ученици, не занимају их ни проблеми. Зато се свашта дешава у школама, од дроге, вршњачког насиља и шта све не. Директори затворени у свој кабинет и само – немој мене, молим те, не знам ја, доћи ће инспекција, писаће нам из Министарства. Не може на тај начин. Ово није сад примедба толико директно вама колико том односу. Знате, најави се инспектор да ће доћи тад и тад, а наставник каже – молим вас, да ли може неки други дан, тај дан ми је слава. Не може, каже, ја сам те планирала за тада. И дође и у одсуству наставника сними како тај наставник држи час. Да ли је то могуће? Заправо, то јесте могуће јер се то дешава, али зашто је то могуће, то је право питање.

Пуно тога ви морате да урадите. Боље би било да ви дођете да разговарате са наставницима него што им шаљете оне „ћао другаре“. Требало је да будете на овом зимском семинару у Београду; када су најавили да нећете доћи, наставници су аплаудирали, било им је драго што нећете доћи. А то је много лоше, да вас тако доживљавају. И верујте, министре Шарчевићу, мале плате јесу велики проблем просветним радницима, али много више их боли, оне озбиљне просветне раднике много више боли, много им смета то што не могу да буду наставници, што не могу да буду просветни радници онако како су научили, онако како по њиховом мишљењу треба да буду, него су стално у неким стегама, у неком страху од неког инспектора, од неког директора, од неког из Министарства.

То једноставно није добро и то се одражава, што је суштина целе наше данашње расправе, на ученике, то се одражава на неке будуће студенте, на неке будуће стручњаке, на неке будуће државнике, на неке будуће функционере, раднике, аутомеханичаре, лекаре, шта год. Ако им

није добра основа, ако је немају у основној школи, тешко да ће је надокнадити. Причали смо и о Шувару, причали смо и о овоме што ви покушавате кроз дуално образовање да наметнете итд. Све ће то довести до тога да ћемо сваки дан имати све више онога што имамо данас, а то су функционално неписмени и формално образовани људи. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео посланик Маријан Ристичевић.

На члан 4. амандман је поднео посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч?

Изволите.

ЗОРАН ДЕСПОТОВИЋ: Даме и господо народни посланици, поднео сам амандман на члан 4. Предлога закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања.

Када ступи на снагу овај закон, нико од ученика то неће ни приметити, јер суштина онога што се на њих односи већ је садржана у законима о основној и средњој школи, као и одговарајућим правилницима о оцењивању, владању, завршном испиту, матурском испиту, преквалификацији и доквалификацији итд.

Ми смо недавно у овој скупштини донели Закон о дуалном образовању, који је апсолутно непримењив на наше услове. Ми из СРС тада смо говорили и критиковали да то не може заживети код нас, али ви се упорно оглушујете о наше сугестије и иницијативе. Какви кадрови су данас потребни на нашем тржишту? Тржиште данас тражи нешто мало варилаца и сличних металских занимања, али они не остају нажалост код нас, већ одлазе у земље западне Европе, рецимо у окружење, у Словенију. Исти је случај и са возачима. Траже се и конобари, али наравно и они су за тржиште црногорског приморја.

Економски успешне земље нису прихватиле модел образовања какав се намеће данас нама, као што је рецимо пример Финске или азијских земаља, каква је Кина. Образовање није ништа што краткорочно даје резултат, већ је то стратешка ствар. За образовање се издваја око 3,5% БДП-а, док је европски стандард 6%. Држава треба да направи озбиљну стратегију образовања, а не овако – од данас до сутра. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Захваљујем.

Да ли још неко жели реч по овом амандману? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Наташа Јовановић.

Да ли неко жели реч?

Изволите, колегинице Јовановић.

НАТАША СП. ЈОВАНОВИЋ: Господине министре, први закон о основама система образовања у Србији, када је донет под досовском влашћу 2009. године, отворио је нека питања као што су децентрализација у систему школства, аутономија образованих установа итд. Онда се у пракси показало да то није било добро и да сви ти експерименти и сви услови који долазе из ЕУ урушавају наш образовни школски систем и да ми треба да се вратимо традиционалним вредностима.

Имамо пример Русије: систем образовања, можда ће то знати професор Атлагић или неки присутни у сали са академским звањем и образовањем, постављен је у 18. веку. И онда сада имате ситуацију... Да не говорим о старим цивилизацијама као што су Кина и друге земље, где се то не мења од прилике до прилике. И сада нам кажу – доћи ће те и те фабрике у Србију, добиће субвенције за радна места 10.000 или 11.000 евра и сада нам требају само продавци за „Лидл“ и ми ћемо људе да обучавамо, колико оно, Вјерице, две године за све послове који се тамо раде.

Не, то је погрешно постављена ствар. Ми морамо да имамо такве основе система образовања да пре свега друштво има колективну улогу у образовању човека. Шта то сада значи, човек који апсолутно није оспособљен ни за какав рад, завршио је неку основну школу, треба да се руководи тиме шта је потребно у овом тренутку? Па неће он ваљда тако да васпитава и своје дете, већ да се определи за нешто што је трајна вредност, и треба да буде у Србији.

Јуче су, уз нас српске радикале, славу Света Три Јерарха прославиле и занатлије, јер је еснафска слава. Погледајте мало, господине министре, колико је могућности – а то треба да буде основ нашег образовања, ево, ту је присутан и министар културе и сарадници – старих заната у Србији, који могу да се реafirмишу и да имају своју улогу на тржишту рада у Србији, је л' тако. Ми имамо читаве крајеве Србије где то може на модернији начин да се ради, али људи могу да живе од тог рада и од тог посла, нарочито због тога што у експанзији и у развоју туризма такви производи све више пажње завређују. Зашто би у неким другим земљама производили сувенире где ће да пише – Србија, Београд, Крагујевац и други градови, Тара, Стара планина, а да се то не ради у Србији? То је само један пример.

Да не говорим о ситуацији у којој сами предмети у појединим школама нису адекватни будућем раду тих ученика када заврше те стручне школе. Дакле, све су то проблеми с којима ово друштво треба да се суочи.

Последњи је тренутак да бисмо радили више било какве експерименте, већ да се усредсредимо на будућност, а будућност мора да се дефинише кроз програм свеукупног привредног развоја. Знате шта, ни пољопривреда, а највећи број становника у Србији је описмењен на селу

јер то је највећи број људи који живи у сеоским срединама, није више иста. Па ми смо те људе, дакле, са завршетком основне школе или неке средње школе... Помињао је колега Мирчић и оно несрећно време „шуварице“ и усмереног образовања када су људи излазили из школе с неким непотпуним занимањем или занимањем које нису могли да примене у пракси.

Дакле, да урадимо поново једну озбиљну анализу, односно то ви треба да урадите као Влада, и да се усредсредимо на будућност и на то шта ћемо да пружимо деци на селу, шта у неразвијеним подручјима и шта с онима који су завршили те неке школе. А шта с онима који су у вакууму, који су били одличне занатлије у фабрикама које су досовци уништили, позатварали фабрике, ево, у Краљеву 14 фабрика, у Крагујевцу преко 10. Ти људи нису за пензију, били су на неком плаћеном периоду на Националној служби за запошљавање; јесу квалификовани а сада не могу да раде. Да не би њихова деца доживела ту исту судбину, систем образовања у Србији мора правилно да се постави.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштовани потпредседниче Народне скупштине, господо министри са сарадницима, ја ћу да се наслоним на дискусије претходника. Када сам говорио о педагогизацији друштва, дозволите да кажем да би приликом промене наставних планова и програма, односно чак и циља васпитања и образовања требало да водимо рачуна о два елемента: први је педагогизација, како сам рекао, односно педагогију мира увести као принцип и, друго, патриотизам. Ја ћу објаснити шта то значи.

Поштовани народни посланици требало би написати велику књигу о томе шта су педагози протеклих цивилизација и бројни истраживачи констатовали и закључили о значењу знања, образовања и културе за развој друштва, за развој човека, па бисмо дошли до закључка да је нужна педагогизација друштва, за коју се залаже и наше министарство последњих година, односно педагогија мира, посебно на овим нашим просторима Балкана пошто су били ратови и последице ратова се осећају на сваком кораку. Педагогија мира није нова научна дисциплина, већ идеја и акција да се интензивира васпитна функција педагошких фактора, односно чинилаца, а пре свега педагошких радника и педагошких институција у правцу реафирмације циља и задатка васпитања, ја ћу на томе стално да инсистирам, који ће експлицитно допринети формирању младе генерације којој је слобода другог императив и услов за властиту срећу. То је нама потребно, господо народни посланици, на Балкану, да не кажем и у читавом свету.

Историја школства и педагошких идеја у нас а и у свету богата је настојањима и остварењима на плану васпитања борбе за мир, националну и сваку другу толеранцију. На тим достигнућима, и због савремених излива агресије и безумља на нашим просторима, треба да тражимо, а то тражимо ми, господо, наше министарство, а посебно председник Републике, да изађемо из овог „тунела“ помрачења ума, фрустрираних спасилаца демократије итд.

Педагогија мира темељи се на условима наших педагошких мислилаца. Нећу због времена да спомињем, само дозволите да кажем да је велики и ненадмашни реформатор и учитељ човечанства Јан Амос Коменски, просветни радници знају ко је Јан Амос Коменски, писао: „Рат треба одбацити као нешто зверско, јер људима пристаје само оно што је људско“. Децу нашу, на Балкану, треба да васпитавамо за мир, за сарадњу и узајамну помоћ, од првог крика дечјег до пубертета. Тако вођен ученик биће миротворац и мирољубац. Француски учитељи су 1924. године истакли: „Ако хоћете трајни и сигуран мир, међу народима треба остваривати разоружање мржње која раздваја поједине народе и међу њима уноси злу крв као бацил свих сукоба и ратова“.

Апелујем да ми као васпитни принцип прихватимо и, у сарадњи са другим земљама Европе а посебно овде у окружењу, форсирамо педагогију мира, за коју се наш председник Александар Вучић несегично бори. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 5. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман је поднео народни посланик Срето Перић.

Изволите.

СРЕТО ПЕРИЋ: Члан 5. говори о томе да министар просвете има могућност да одређеној установи додели статус ресурсног центра.

Ми ту имамо само један принципијелан разлог да то буде Министарство уместо министра, иначе ову могућност не оспоравамо уопште. Ту се ради о подршци особама ометеним у развоју и особама које имају инвалидитет, па да се њима, њиховим породицама и наравно просветним радницима који изводе наставу с њима омогући и олакша та ситуација. Ми смо предложили да се поред ових асистивних технологија још додају и помагала. У Влади кажу да је то у надлежности неких других, да није у надлежности Министарства просвете, није то толико сада ни битно.

Али, господине министре, много више пажње би требало посветити оним срединама у којима наставу изводе нестручне особе. То су углавном

мање локалне самоуправе. То се односи на неколико предмета, као што су математика, хемија, физика и слично, па се онда дешава да управо они који су се образовали по убрзаном систему или убрзаном процесу, а то значи они који су купили дипломе, изводе ту наставу. И поставља се питање квалитета ученика који ће да заврше ту школу пред таквим наставницима или професорима.

Не знам колико сте стигли од велике заузетости... Ово заиста говорим искрено и озбиљно, јер сећам се када је у ово министарство дошао Жарко Обрадовић за министра, онда је 94–96% средстава која је Министарство добијало било издвојено за плате запослених у Министарству. У таквој ситуацији је објективно било веома тешко унапредити наставу и систем образовања. Претпостављам да је сада ситуација у систему образовања, односно у Министарству повољнија, али колико сте ви стигли неке дипломе да проверите?

Колеге из СНС-а говоре о дипломама, односно о стручним радовима неких професора који сада шетају, ја то не оспоравам, ту су они у праву, али је требало већ једном коначно проверити диплому бившег председника државе и да ви пред народне посланике овде изађете и кажете – да, то више није спорно, или је спорно. Јер то је лоша порука грађанима Србије и деци; треба увек имати у виду да ће у сваком друштву, па и у нашем, колико год се неко трудио да га учини квалитетнијим и бољим, постојати особе које ће до циља хтети ићи пречицом. И ако стигне порука од најодговорније особе, председника државе, у одређеном моменту, да је он спреман да купи диплому или да је добије на поклон, онда је то веома лоша порука и за оне који треба редовно да се школују и образују у нашем систему. Затим ...

(Председник: Потрошили сте време групе, захваљујем.)

Је ли могуће?

ПРЕДСЕДНИК: Могуће је, активни сте.

Реч има министар Шарчевић, да одговори.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Ја ћу се усредсредити на ову тему иницијалног образовања наставника који раде у систему образовања Србије.

Када је у питању била чија диплома, ви знате да провера иде од подносиоца захтева и утврђивања веродостојности, тако да наше инспекције никада од тога нису бежале, код нас нема таквих захтева.

Када је у питању иницијално образовање наставника, ја сам пре годину дана покренуо то питање и сазнали смо истину, а то је исто прича стара већ више од двадесет година, да математичари, физичари, професори енглеског, немачког језика лакше добијају посао у привреди и нису мотивисани да раде у образовању. Наравно да су ту алтернативни

кадрови, како закон налаже, да се шест месеци може неко јавити, ко делимично испуњава услове. Најгоре нам је стање са математиком, чак није ни близина Београда толико битна, ја то срећем и у Ковачици, што је ваздушном линијом 30-40 км.

Предузели смо јако битне мере, а то је да са факултетима који школују наставни кадар поразговарамо сад о новом процесу акредитације 2019. године, да се иде на формирање двогрупа за оне струке које су јако битне за просвету; уситњен фонд часова то дозвољава, то су била решења одраније. Тако да смо предузели битне мере да се том темом позабавимо.

Недавно нам је пришао и УНИЦЕФ као партнер да ову тему заиста покренемо. Мислим да ће се ствари битно мењати и увођењем платних разреда, јер неко ко је дефицитаран, тај може... И информатика нам је такође ту на ивици потреба, јер дуго о овоме није ни разговарано. Значи, ми смо сами отворили ову тему, сазнали како ствари стоје. Недавно смо на Нишком универзитету, на Филозофском факултету отворили Катедру за германистику, тако да је југ Србије на неки начин сада добио прилику да се о томе ради.

Сами наставни планови и програми на математичким факултетима у Новом Саду и Београду су толико слични када је ИТ у питању да са врло мало разлике они могу да пређу да раде у компанијама. Једноставно, фале нам нови планови и програми и низ мера које смо сада установили. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има Александар Мартиновић.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Пошто колеге из Српске радикалне странке стално имају потребу да нам спочитавају диплому Томислава Николића, ја досад нисам хтео тим питањем много да се бавим, али пошто видим да је то једна од омиљених тема на данашњој седници, просто, због јавности, ја имам у рукама фотокопију дипломе Томислава Николића, бившег председника Републике Србије. Из те дипломе се види да је он завршио Факултет за менаџмент у Новом Саду, у оквиру Привредне академије Нови Сад. У дипломи пише овако: Николић (Радомир) Томислав, рођен 15. фебруара 1952. године у Крагујевцу, Србија, уписао се школске 2003/2004. године, а дана 19. јануара 2007. године завршио студије на Факултету за менаџмент, на смеру Оперативни менаџмент, са општим успехом 8,37 у току студија и оценом 10 на дипломском испиту, те је стекао стручни назив – дипломирани менаџер.

Пошто нас стално питате шта је са дипломом Томислава Николића, ево, сад ја могу да питам вас, имали сте времена пошто је човек завршио факултет 19. јануара 2007. године – што га нисте питали како је завршио тај факултет, како је полагао испите, ко га је испитивао, из којих уџбеника је учио, него је то питање постало спорно оног момента када је Томислав

Николић напустио СРС. Зашто сте га кандидовали за председника Републике ако му је диплома фалсификована? То је питање на које ви сами себи треба да дате одговор, односно сами себе да запитате.

Што се мене тиче, свака диплома у Србији је валидна док се не оспори и док се не докаже њена неаутентичност на законом прописан начин. Зато мислим да није у реду да се у медијима лицитира тиме да ли је нечији докторат или нечија диплома валидна или није, те формирана је ова комисија, те није формирана комисија. Онда они који кажу... Ја сам пре неки дан у једној емисији имао прилике да питам госпођу Санду Рашковић Ивић, пошто је спомињала некакву комисију за докторат Синише Малог – добро, ко је члан те комисије? Па не знам. Добро, кажите ми макар једно име. Па не знам. Не знам ниједно име али знам да је формирана комисија.

Мислим да то не доприноси рејтингу нашег високог образовања и да би требало да будемо врло пажљиви када о овој теми говоримо. Мислим да сви заједно, и ми који смо завршили факултете, и државне и приватне, и у неко прошло време и у неко новије време, морамо да водимо рачуна о томе шта говоримо и да посебно водимо рачуна о томе да нашим изјавама, ма колико да су оне политички обојене, па понекад можда чак и политички острашћене, не доведемо у питање кредибилитет нашег целокупног високог образовања.

Има на нашим факултетима, на нашим високим школама много добрих професора, добрих и вредних студената, добрих и вредних асистената. Има и оних који то нису, али мислим да ових из ове прве категорије има више. Без обзира на све ударе на наше високо образовање који су долазили од 2000. године, мислим да још увек имамо генерално добре факултете и генерално добре високе школе, који школују добре кадрове. Данас су наши лекари, инжењери и људи који су завршили неке друге факултете изузетно цењени у свету. Због тога мислим да када говоримо о томе ко је и на који начин стекао диплому морамо да водимо рачуна о кредибилитету нашег високог образовања и кредибилитету који раде у систему високог образовања.

(Вјерица Радета: Реплика.)

ПРЕДСЕДНИК: Не може по истом основу сада двоје, ви као шеф посланичке групе... А Срето Перић, вама је одговарао.

Реч има Вјерица Радета.

Изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Никада ми српски радикали нисмо оспорили да у Србији има добрих школа, добрих факултета, квалитетних наставника, квалитетних професора итд., али управо да би тога било што више и да би сви били такви, ми скрећемо пажњу на оно што није тако.

Чињеница јесте да поред свега тога у Србији има све више диплома које су сумњиве, да ли купљене, да ли добијене на овај или онај начин. Знате, то је јавна тајна, то је нешто о чему се потпуно отворено говори.

Ми не нападамо никога зато што нам политички не одговара. Да ли смо некада довели у питање диплому Маје Гојковић, Александра Вучића, вашу, господине Мартиновићу? Нисмо, зато што знамо да сте нормално завршавали факултете, завршили, добили дипломе. Као што знамо да Тома Николић није, а знате и ви.

(Александар Мартиновић: Када сте то сазнали?)

Ево, рећи ћу вам када смо сазнали. Сазнали смо, господине Мартиновићу, када он више није био у Српској радикалној странци. То што сте ви... Само ви вртите главом, ево, ја ћу да вам кажем. И ви сте били у Српској радикалној странци у то време, господине Мартиновићу, јесте ли ви знали тада да је Тома Николић дипломирао нешто? Нисте. Кажете, зашто смо га кандидовали за председника...

(Председник: Нема личног обраћања, молим вас.)

Каже Мартиновић, што смо Тому Николића кандидовали за председника. Погледајте документацију, кандидован је као грађевински техничар. Тако се пријавио, тако се потписао и за нас је и за све грађане био грађевински техничар. Питање за њега је зашто је он тада од нас крио да има диплому. Па, наравно, зато што бисмо га ми као озбиљни људи питали – одакле ти то, црни Томо? Па бисмо видели кад је полагао, па бисмо онда доказали оно што доказујемо пред судом. Ви знате да смо кривичну пријаву поднели, да је две оцене добио истог дана када је био у Стразбуру, Наташа и ја биле с њим. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Александар Мартиновић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: По амандману ако могу.

Сви смо ми, госпођо Вјерице Радета, у то време, 2003, 2004. и 2007. године, били у истој странци.

(Вјерица Радета: Да, ја зато и говорим.)

Знам ја врло добро, као што знате и сви ви посланици Српске радикалне странке, не да нисте смели да питате Томислава Николића да ли је завршио факултет и на који начин, него ако вас је срео на ходнику и рекао вам „добар дан“, ви сте били најсрећнија особа на свету.

(Вјерица Радета: Аууу, Мартиновићу!)

Да, добро, ја сад лажем.

(Вјерица Радета: Лажеш.)

Томислав Николић је за вас у то време био најбољи политичар у Србији, човек из народа, неко ко замењује председника странке који је у

Хагу, о њему сте говорили хвалоспеве. И помало ми наивно звучи ово што ви сад покушавате да докажете. Ето, као, сад нико у Српској радикалној странци, замислите, није знао да је Томислав Николић уписао факултет 2003. године, а да га је завршио 19. јануара 2007. године. Хајте, молим вас. Значи, то су приче у које ни мала деца не могу да поверују.

Поготово да то кажете ви, моје колеге из Српске радикалне странке, који сте увек добро обавештени, који имате „лауфере“ на сваком месту, који сте... Заједно смо, у ствари, откривали многобројне афере досовског режима после 2000. године, борили смо се за правду, за истину, за неку бољу и срећнију Србију, били смо саборци. У једном тренутку смо се разишли, али сте ви поставили питање дипломе Томислава Николића тек онда када је напустио СРС. То да нисте знали да је уписао факултет и да га је завршио, у то заиста мало ко у Србији може да поверује.

(Вјерица Радета: Реци јеси ли ти знао.)

Али ја сад не желим...

(Вјерица Радета: Јеси ли ти знао?)

Знао сам исто као и ви што сте знали.

(Вјерица Радета: Ја нисам знала.)

Знао сам исто као и ви што сте знали.

(Председник: Посланици, ево, сад ће пауза, још сат и по, па ћемо разговарати.)

Знао сам исто као и ви што сте знали, али није то сад битно. Хоћу да вам кажем, Томислав Николић је диплому стекао као заменик председника Српске радикалне странке, а не као председник Српске напредне странке. Имали сте ви и те како довољно времена од јануара 2007. па до септембра 2008. године, када је напустио СРС, немогуће да за тако дугачак временски период нисте сазнали да је човек завршио факултет, па сте лепо могли да га питате – како си завршио, код кога си завршио, како си полагао испите итд.

Знали сте ви врло добро да је он завршио факултет, али нисте имали храбрости то да га питате, о томе се ради. Ви храброст да неке нешто спочитавате стичете онога момента када напусти СРС, а кад је с вама не пада вам на памет да му било шта кажете, поготово ако је на хијерархијској лествици изнад вас.

ПРЕДСЕДНИК: Свакако интересантна расправа, али не могу да подведем под амандман о асистивној технологији и додавању речи „помагала“.

(Вјерица Радета: Реплика, морам да одговорим.)

Не мора се ништа у животу, само једна ствар, а то је да се умре, а од тога смо далеко.

(Вјерица Радета: По амандману.)

Дозволите ми да водим седницу.

(Вјерица Радета: Дозвољавам, али нема смисла да се овако заврши.)

Молим вас.

На члан 6. амандман је поднела посланица Ружица Николић.

Изволите.

РУЖИЦА НИКОЛИЋ: Захваљујем.

Амандман који смо поднели на члан 6. односи се на праћење и оцењивање ученика. Ми смо предложили да се поред формативног и сумативног оцењивања дода реч „дијагностичко“, јер основна идеја је била да су оцењивање, настава и учење интегрисани процеси, који једино у интеракцији могу довести до предвиђених ефеката. Самим тим, постоји неколико функција оцењивања, као што сам навела, а то су формативна и сумативна. Формативна, која се користи као показатељ напредовања ученика у току образовања, када је наставник усредсређен на то како ученик учи, прикупља информације о постигнућима и на основу њих модификује наставу и активности у које је ученик укључен. Код сумативне фазе, она се односи на мерење у крајњој фази, да би се утврдило да ли ученици постижу жељени циљ.

Ми смо предложили и дијагностичку функцију, која се односи на оно оцењивање које се обично спроводи на почетку процеса учења. Оваква врста иницијалног тестирања треба да служи да се установе вештине, способности, интересовања, искуства и нивои постигнућа или потешкоће појединачног ученика или читавог одељења и на основу тога је могуће ефикасно планирати и организовати процес учења и индивидуализовати приступ учењу. Ово смо предложили јер је све већи број деце са сметњама у развоју и инвалидитетом укључен у редовне школе и због тога сматрамо да дијагностичка функција оцењивања треба да се примењује.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Вјерица Радета, по амандману, наравно.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Свакако, овај амандман треба да се прихвати.

У оквиру овог амандмана и расправе о Закону о основама система образовања и васпитања морам да подсетим колегу који је малопре говорио да смо ми управо у складу и с овим законом питали некада Томислава Николића што није завршио факултет, а он је рекао да није зато што је био сиромашан. Па смо га онда после питали, када је уписао Правни факултет ванредно, што не завршава, каже – нећу, не ваља систем. Тек када је отишао из Српске радикалне странке, када смо га истерали, онда се појавила његова диплома, за коју он није знао тачно који је смер, како се зове, директно у једној телевизијској емисији.

Каже господин Мартиновић да нисмо смели да питамо Николића за диплому и ништа нисмо смели да га питамо, па каже – он је диплому

стекао док је био у радикалима. Ма свашта је он стекао док је био у радикалима, али ми нисмо знали, тек касније смо сазнали, али надамо се да ће се о томе озбиљно једном расправљати. Једино ми није јасно што је сад напрасно Мартиновићу пало на памет да брани Томину диплому, никада досад то није радио. Врло индикативно, грађани ће разумети. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Желите реплику или по амандману?

По амандману, изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Нисам ја, госпођо Радета, ничији адвокат.

(Вјерица Радета: Нисам ја ни рекла да си адвокат.)

Значи, не браним ја никога. Адвокати бране на суду клијенте. Томислав Николић није мој клијент, нити је ово суд, нити сам ја адвокат. Ја само кажем, да би грађани Србије знали, да је Томислав Николић факултет уписао и да га је завршио као заменик председника Српске радикалне странке и као председник Посланичке групе СРС, тачка.

Даље, ви Томислава Николића нисте истерали из Српске радикалне странке, него је он човек поднео оставку.

(Вјерица Радета: Није тачно.)

Тачно је. Госпођо Радета, то можете да кажете некоме ко није био очевидац свега тога. Знам да вам је издиктирано саопштење да се СРС захваљује Томиславу Николићу на свему ономе што је урадио за СРС. Тако је било.

(Председник: Молим посланике да се не обраћају једни другима. Мораћу да прекинем. Немојте једни другима да се обраћате.)

Ја само кажем како је било.

Ви имате неку потребу да када вас човек напусти онда о њему причате све најгоре. Док је с вама, онда је најбољи, најпаветнији итд. Па ја сам постао мајмун када сам напустио СРС, је л' тако? Јесте ли штампали књиге са мојим ликом, је л' тако?

(Вјерица Радета: Па не, нисмо смели да ти дамо.)

Значи, ја сам постао мајмун оног тренутка када сам напустио СРС. Када сам био заједно са вама, хтели сте да ме кандидујете за председника Републике. Да ли је тако? Био сам заменик председника Посланичке групе СРС, је л' тако? Тада вам нисам био мајмун. Је л' тако? Када сам скупљао људе да сведоче у корист Војислава Шешеља, нисам био мајмун. Све то сам постао, односно мајмун сам постао тек онда када више нисам хтео да будем с вама и када сам рекао – нећу да ме воде они који су, нећу да кажем гори, али имају мање политичких квалитета од мене. И време је показало да сам био у праву. Ништа друго. Не желим да вас вређам, нисам ничији адвокат, никога не нападам.

(Вјерица Радета: Ти си сам за себе рекао да си мајмун.)

Ви сте рекли за мене и штампали сте књигу да сам мајмун, и супер. Па јесам, мајмун сам.

(Председник: Молим вас, прекинућу ово. Ово више нема смисла, обоје говорите у исто време.)

Ја сам мајмун постао онога тренутка када сам напустио СРС, онда сам постао мајмун. А када сам био у СРС, нисам био мајмун.

(Председник: Хвала.)

Значи, кад сам био код вас, нисам био мајмун. Значи, овде људи постају мајмуни када напусте странку.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, посланици. Хвала.

Молим све посланике да се вратимо на тему иначе морам да направим паузу пре времена.

(Вјерица Радета: Ја желим да реплицирам, нема потребе за паузом.)

Нема потребе за паузом? Има потребе за паузом.

Даћу вам да реплицирате.

Не залазим у то какав ће ко имати тон, али дајте да расправљамо о Закону о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања. Не знам како да подведем ове расправе под тај закон важан за грађане Србије.

Молим вас.

Даћу вам реплику.

Молим стварно да не причамо о историји вишепартијског система Србије, молим вас.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Мислим да није проблем ни да се прича о историји, али је битно да се говори оно што је истина. Дакле, никада ми српски радикали нисмо некога нападали, нити нешто говорили о некоме када више није био у СРС зато што нам је, ето, пало на памет, него зато што смо долазили до одређених информација које је тај неко успешно крио док је био у СРС.

Ево, госпођа Маја Гојковић је била у СРС, да ли је некад неко чуо да смо нешто лоше за њу рекли? Наравно да не. Нема разлога. А за онога за кога има разлога... Знате, ви нама нисте одговорили на питање да ли сте ви знали, односно да ли је господин Мартиновић знао да је Тома Николић имао диплому када је био у радикалима. Па није знао, зато што није знао нико. Зато што није знао нико и он је чекао моменат да је покаже када дођу нека његова времена, која је једва дочекао, сећате се када је у пет сати проглашен за председника. Много тога ми знамо, а знате и ви.

Једино ми није јасно зашто је сад напрасно, у овом периоду када се много шта дешава у овој држави и овом друштву, зашто је сад баш пало Мартиновићу на памет да брани Томислава Николића и његову диплому,

а често смо ми о томе говорили и говорићемо увек. Понављам, оно што је спорно, грађани Србије треба о томе да се информишу. И шта вас брига, ако Тома направи ту нову странку, боље да знају да је фалсификовао диплому. А нећете га купити тиме што га на тај начин браните. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 7. амандман је поднео посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 7. амандман је поднео посланик Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч по том амандману? (Не.)

О, јој, јавио се Мирчић после...

Добро, изволите.

МИЛОРАД МИРЧИЋ: Суштина читаве ове расправе је у намери Српске радикалне странке да по ко зна који пут и министра и Владу упозори да не треба напречац доносити законе, а поготову измене и допуне закона. И без обзира на то како ко тумачио, и даље постоји та намера СРС да коригујемо оно што су, како би рекли, европске тековине. Те европске тековине су коштале много Србију. Од када смо почели да газимо том стазом која нас води на пут ка Европи, видимо какве су последице, поготову када је у питању област образовања.

У образовању смо дошли, господо, на тај ниво да увођењем пријемних испита и сада завршних испита које полагају ученици основних и средњих школа ми у ствари не правимо никакву селекцију, ми правимо управо оно што је негативно. Треба размислити о томе да се врати оно што је некада било у примени, а то је да на основу успеха у осмогодишњем школовању и вредновањем тог успеха ученик може да уписује средњу школу. Да ли ће ученик добро да процени или евентуално неко уместо њега да је добро одабрао средњу школу, то ће показати његово даље школовање.

Што се тиче студената, односно оних који уписују факултет, треба укинути пријемни испит. Ми имамо овде апсурдну ситуацију да на пријемним испитима, када се полагају за средњу школу, односно овим завршним, имате такве драстичне примере где ученик са средњим оценама бриљантно уради тај завршни испит зато што је преко неких личних или других веза добио тај тест.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Ваша група је потрошила време.

На члан 7. амандман је поднео посланик Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 7. амандман је поднела посланик Александра Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 7. амандман је поднео посланик Томислав Љубеновић.

Изволите.

ТОМИСЛАВ ЉУБЕНОВИЋ: Хвала, председавајућа.

Овим амандманом који је Посланичка група СРС поднела на Предлог закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања предложено је да се у члану 7, постојећем члану 73. став 8. текст „преводи се у наредни разред, на основу одлуке одељењског већа“ замењује текстом „полаже поправни испит“.

Члан 73. основног закона односи се на оцењивање и напредовање ученика, а став 8. конкретно дефинише да се „ученик другог и трећег разреда основног образовања и васпитања који на крају другог полугодишта има недовољне оцене преводи у наредни разред, на основу одлуке одељењског већа“.

Ми из Српске радикалне странке мишљења смо да би усвајањем предложеног амандмана дошло до смањења протекционизма у првим годинама социјализације деце, тј. у првим годинама школовања.

Представници власти у Србији морају да буду свесни тога да се генерални недостатак деце, а самим тим и недостатак школске деце, не може надокнадити протекционизмом, јер је то лоша васпитна улога школства. Недостатак деце се надокнађује бољим условима живота родитеља који треба ту децу да рађају и чувају, бољим условима за запошљавање младих људи како би остали у Србији, а не да свакодневно одлазе из своје земље. Одлазе да се не врате и да тамо формирају породицу и одгајају своју децу, али та деца неће ићи у српске школе. Зато су српске школе празне, зато је све евидентнији недостатак школске деце и тај проблем се не може решити протекционизмом.

Уколико предлагач жели добро наредним генерацијама ученика, прихватиће овај амандман Посланичке групе СРС.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 7. амандман је поднео посланик Петар Јојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 7. амандман је поднео посланик Немања Шаровић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 7. амандман је поднео Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч?

Изволите.

ДУБРАВКО БОЈИЋ: Даме и господо народни посланици, свака срећна и уређена држава, каква претендује да буде и наша држава, питање образовања сматра и третира као једно од најважнијих ако не и најбитније државно питање. Ово је сасвим логично када знамо да је образовање процес стицања знања, а знање је данас најквалитетнија, најтраженија и најскупља „роба“ на светском тржишту. Ми производимо знање, али га не користимо довољно. Боље рећи, наше знање други више користе. Чини ми

се да не препознајемо довољно знање као богатство, као ресурс. Зато смо и дозволили да Србија постане највећи извозник знања, по најнижој могућој цени.

Морам овде да поздравим идеју о издвајању две установе, две школе, и још једном да се осврнем на Математичку гимназију. Сматрам да је неупоредива у држави Србији и одавно препозната као српски национални бренд. Сложићете се, господине министре, да овде треба поменути и човека који је све ово осмислио, утемељивача Математичке гимназије, проф. Милана Распоповића. Ово могу да кажем јер сам као професор више деценија провео у најелитнијим београдским гимназијама, као што су Прва, Пета итд., свака част и гимназији „Јован Јовановић Змај“ из Новог Сада и свим осталима, али Математичка гимназија је остала, постала и опстала као национални бренд Србије.

Имам још мало времена да...

(Председник: Нажалост, не. Хвала лепо.)

Зашто? Тек сам почео.

ПРЕДСЕДНИК: Верујем.

Реч има министар Шарчевић.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Подржавам ваш став да поменемо име човека који је заслужан уопште и за оснивање и бренд, професора Распоповића, јер све даље заслуге су у односу на његову много мање.

Дужан сам да кажем да ће се тај низ добрих школа наставити и да свакако има јако квалитетних установа, с тим што не треба да их потенцирамо сада. Знате и сами, штета је не поменути гимназије у Нишу, Крагујевцу и многе друге, али некако мора да крене ред од оних најбољих.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

На члан 8. амандман је поднео посланик Филип Стојановић.

ФИЛИП СТОЈАНОВИЋ: Даме и господо народни посланици, поштовани министре са сарадницима, поднео сам амандман на члан 8. Предлога закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања.

Овај закон, као и све друге законе из области просвете радила је уска група људи из окружења министра просвете. Проблем је што су то људи који су пре свега психолози и педагози и што се преписују лоша решења из европског законодавства. Пракса је показала да су таква решења тотално непримењива на наш образовни систем. И даље се форсирају бесконачни семинари, иза којих по правилу стоје разне невладине организације. Ови семинари показали су се као тотални промашај јер нису дали никакве ефекте у побољшању наставног процеса. Што је најгоре, семинаре држе многи људи који никада нису носили дневник или су то радили веома кратко, и то некада давно.

Стално се прича о некаквој децентрализацији и већој слободи у овој области, а у пракси је управо обрнуто. Министар утврђује готово све, почевши од наставних планова и програма, па до избора директора.

Дакле, имамо константну ситуацију где се један лош закон замењује другим, по правилу још лошијим законом. Посланичка група Српске радикалне странке неће гласати за овај закон. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 12. амандман су заједно поднели посланици Иван Бауер, Наташа Михаиловић Вацић и Славица Живковић.

Реч има народни посланик Иван Бауер.

ИВАН БАУЕР: Захваљујем, председнице.

Поштоване колегинице и колеге народни посланици, уважени министри, грађани Републике Србије, поднео сам амандман на члан 12. Предлога закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања, којим се мења члан 89. оригиналног текста овог закона.

Овим чланом 12. уводимо нови појам – установа од националног значаја за Републику Србију, и две школе, односно две институције у Србији проглашавамо установама од националног значаја за Републику Србију, а то су Математичка гимназија у Београду и Гимназија „Јован Јовановић Змај“ у Новом Саду. Сигуран сам да најмање што можемо да кажемо јесте да ове две школе једно овакво престижно звање у потпуности заслужују.

Подсетићу грађане да је Гимназија „Јован Јовановић Змај“ основана још 1703. године. Дакле, она је сада већ у четвртм веку свога постојања. Министар је у свом уводном излагању прекјуче рекао да је ова школа, да тако кажем, изнедрила преко седамдесет академика. Дакле, ради се о једној изузетно значајној школи за Србију и за наш народ.

Математичка гимназија је много млађа установа. Она постоји од 1966. године. Дакле, драстично је млађа, али није ништа мање значајна, јер је за ових педесет и нешто година освојила око петсто медаља на различитим научним олимпијадама за Републику Србију, што је резултат какав није забележила не само ниједна школа у Србији него, рекао бих, ниједна школа, највероватније, у читавом региону. Дакле, ради се о једној изузетно значајној институцији за Републику Србију а, рекао бих, и за читав регион јужне Европе.

Рецимо, само прошле године, ђаци управо ове две гимназије, дакле Гимназије „Јован Јовановић Змај“ из Новог Сада и Математичке гимназије из Београда, освојили су на Међународној математичкој олимпијади која је одржана у Букурешту у Румунији шест медаља за Републику Србију.

Ви и ја смо, господине министре, о овом питању разговарали у последње две године више пута. Ја сам, сећате се, предлагао и да се донесе

закон о Математичкој гимназији, па и даље стојим при овом предлогу, јер мислим да би овакав закон био врло значајан за даљи развој Математичке гимназије. Ово је свакако први корак у том смеру и ово је корак који поздрављам и захваљујем министру и у име ђака, и у име професора, и у име свих оних који су у ову школу ишли, па, ево, и у своје име, што смо ове две школе прогласили установама од националног значаја за Републику Србију.

Шта је идеја амандманске интервенције када се ради о члану 12? Ви сте у члану 32. овог закона прописали да ћете све подзаконске акте донети у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона. Сматрао сам да бисмо тиме ове две школе ускратили за једну школску годину, јер то значи да би практично сва подзаконска акта која би регулисала статус установа од националног значаја за Републику Србију била донета суштински у другом полугодишту школске 2019/2020. године, односно то би значило да би се највероватније примењивала тек од 2020/2021. године.

Ако бисмо прихватили амандман који сам поднео, онда би ови подзаконски акти могли да буду донесени у року од шест месеци. Притом сам још једним амандманом обезбедио да тај рок буде у суштини до 15. августа ове године, односно да практично већ пре почетка ове школске године имамо припремљене све подзаконске акте који ће регулисати, с обзиром на то да су оне добиле статус установа од националног значаја, некаква њихова права и обавезе које из тог статуса аутоматски проистичу.

Зашто мислим да је ово важно? Неко ће рећи... Сигуран сам, не ви наравно, али неко ко гледа ово може да каже – па добро, када смо чекали толико година да ове две школе прогласимо установама од националног значаја, шта сад значи једна година? Ако мене питате, једна година значи много, јер једна школска година је једна генерација ђака. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 14. амандман је поднела посланица Вјерица Радета.

Изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Док смо разговарали, министре, у оном свом претходном обраћању, добила сам неке поруке људи из просвете који су нас слушали, кажу да је требало да кажем да је „Вулкан“ та фирма која у Србији штампа уџбенике, а да они користе уџбенике које штампа „Логос“ у Хрватској. То је тај проблем о којем сам вам говорила мало пре, да имају ту задршку од директора, да им на неки начин не дозвољавају да наручују „Вулканове“ уџбенике, јер би директор, по ономе што је добио из Министарства, могао имати проблема ако се евентуално неко од родитеља побуни.

У склопу тога је и амандман на овај члан који сам предложила у име посланичке групе.

Али пре него што кажем нешто о амандману, такође сам добила поруку где вас наставници, министре, питају шта ће бити с изборним страним језиком, да ли ће бити бројчано оцењивање. И, имају примедбу што се руски језик у петом разреду, као други страни језик, описно оцењује. Па, молим вас, ако имате информацију о томе, ево видите, слушају нас, па да им то и одговоримо.

Зашто ми мислимо да овај локални савет родитеља треба да се брише, односно да не треба да постоји? Дакле, већ рекох, директори се плаше да ће родитељи да се побуне због избора уџбеника, а побуниће се они родитељи који су ту изабрани. И, како сте ви овде у образложењу због чега не прихватате амандман написали – ти савети родитеља, неспорно је, кажете, у великој мери доприносе унапређењу образовног и васпитног рада. Стварно бих волела да нам објасните како то. Али има завета, кажете – као и услова одвијања наставног процеса на локалном нивоу. Е, то је оно што ми мислимо да не може бити разлог да неко буде члан тог савета, зато што има неки динар па ће да уложи да се нешто у тој школи уради, да би његово дете било привилеговано. То се дешава. Ово није речено само реда ради, него се то дешава, ја сам вам три или више пута данас рекла; оно што вам говоримо је заиста оно што добијамо као информације са терена.

Знате, претпостављам за оно што је рекао италијански књижевник, да земља која уништава своје школство не ради то само због недостатка средстава, него зато што земљом управљају они који немају своје право образовање и плаше се образованих људи јер су сами необразовани, на вас лично се не односи, али може бити наставак оног што је Мартиновић покушао малопре да брани. И не односи се само на Николића, него на све те дипломе. Много је око вас тих људи који су формално школовани, суштински нису, и онда вам они гурају ове родитеље који могу и да купе диплому и могу да купе, нажалост, наставника да би њихово дете било привилеговано иако туче другу децу, иако малтретира наставнике, иако наставник не сме „а“ да му каже, јер каже – сада ће доћи мој тата, знаш, он је окречио зборницу.

То се дешава и ви морате томе стати на пут. Држава мора да обезбеди средства за све оно што је потребно, у материјалном смислу, за функционисање сваке школе. Ти локални савети родитеља у том случају неће имати никакву улогу, нити су стручни, нити они... Знате, родитељ је сваки субјективан. Не можете ви очекивати да родитељ објективно говори о проблему у који је евентуално умешано његово дете или друг или другарица његовог детета, рођака итд. Ово је посао везан искључиво за струку. Струка су наставници.

Наставнике сте потпуно деградирали и морате да им вратите углед, морате да им вратите достојанство. Наставник мора бити наставник.

Наставник мора бити оно што сте ви, господине Шарчевићу, били када сте били наставник. Да ли је вас неко смео да гађа у учионици? Не верујем да сте тукли децу, али сте били ауторитет да то нису смели да вам раде. Наставници сада немају ауторитет зато што им је законима и односом Министарства према школама, додворавањем директора неким родитељима из локалних савета итд. угрожен. Наставници су изгубили кредибилитет, а самим тим и то основно и средње образовање.

Радите на томе. Немојте да будете министар који ће остати упамћен по томе да је за његовог времена школовано не знам колико функционално неписмених људи. Нажалост, такви излазе из основних... Знате да деца заврше основну школу а да сричу, не знају да читају. Наставник не сме да да јединицу, доћи ће тата па ће да направи хаос. Молим вас да радите на томе да се врати углед образовања, углед школа. Онда ће бити препознатљива и свака купљена диплома и сваки намештени испит и сваки наставник који евентуално мешетари с неким итд. Овако сте и часне и нечасне, све, смуљали у једну гомилу, а на штету укупног образовања.

ПРЕДСЕДНИК: Даћу реч министру, само да потврдимо мандате новим народним посланицима.

Пошто су се стекли услови, предлажем да констатујемо потврђивање мандата народним посланицима у Народној скупштини за упражњена посланичка места како бисмо омогућили њихово учешће у раду Народне скупштине.

Уручене су вам одлуке Републичке изборне комисије о додели мандата народног посланика ради попуне упражњених посланичких места. Уручени су вам извештаји Одбора за административно-буџетска и мандатно-имунитетска питања, који је утврдио да су се стекли услови за потврђивање мандата народним посланицима, са предлогом да Народна скупштина, сходно члану 27. став 5. Закона о избору народних посланика, констатује потврђивање мандата посланицима Немањи Радојевићу, Војину Биљићу и Андријани Аврамов, изабраним са Изборне листе Доста је било – Саша Радуловић и народним посланицима Виолети Лутовац и Милану Љубићу, изабраним са Изборне листе Александар Вучић – Србија побеђује.

На основу одлуке РИК-а и извештаја и предлога надлежног одбора, а сходно члану 27. став 5. Закона о избору народних посланика, констатујем потврђивање мандата народним посланицима Немањи Радојевићу, Војину Биљићу, Андријани Аврамов, Виолети Лутовац и Милану Љубићу.

Поштовани посланици, молим вас да, сагласно члану 17. Закона о Народној скупштини, приступите полагању заклетве и прочитате са мном текст.

(Председник чита текст заклетве, а народни посланици понављају.)
„ЗАКЛИЊЕМ СЕ ДА ЋУ ДУЖНОСТ НАРОДНОГ ПОСЛАНИКА
ОБАВЉАТИ ПРЕДАНО, ПОШТЕНО, САВЕСНО И ВЕРНО УСТАВУ,
БРАНИТИ ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА И ГРАЂАНСКЕ
СЛОБОДЕ И ПО НАЈБОЉЕМ ЗНАЊУ И УМЕЋУ СЛУЖИТИ
ГРАЂАНИМА СРБИЈЕ, ИСТИНИ И ПРАВДИ“.

Молим народне посланике и посланице да приступе потписивању текста заклетве.

Дозволите ми да вам у своје име и у име Народне скупштине Републике Србије честитам на избору за народне посланике и пожелим успешан заједнички рад у текућем мандату.

Настављамо рад када потпишете текст заклетве и предате генералном секретару. Хвала.

На члан 14. амандман је поднео посланик Владимир Орлић.

Влада и Одбор за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво прихватили су амандман, а Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу с Уставом и правним системом Републике Србије. Констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има Владимир Орлић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, желим пре свега на почетку излагања да захвалим Министарству на ставу по питању предложеног амандмана. Заиста сматрам да смо заједничким одговором да треба усвојити и овај амандман дали својеврстан допринос да предложени закон буде добар, да буде и нешто бољи, заједнички допринос у једној важној ствари – да имамо добре законе који уређују област као што је образовање. Мислим да је то неспорно јасан државни интерес, интерес свих нас.

Када говоримо о Народној скупштини, а данас су се различити ставови чули у овој сали, једна ствар не би требало да буде спорна, а то је да имамо јасан заједнички интерес да нам школство буде уређено на најбољи могући начин, јасан заједнички интерес да ђацима, студентима пружимо најбоље што у датом тренутку можемо, јасан заједнички интерес да треба да мислимо на њихову будућност, да се старамо да добију данас најбоље што држава може да пружи, али да већ колико сутра они буду спремни за то да изађу на тржиште рада, да на њему стварају, да покажу и своју креативност и своје капацитете и своје таленте и знање које су стекли. На тим стварима ми треба да радимо већ данас да би биле спремне за сутра.

Током данашње расправе било је различитих питања. Између осталог, било је и питања шта је то што ми можемо да урадимо већ данас да бисмо младим људима показали да имају перспективу у овој земљи. Много тога, даме и господо, можемо. Баш као што много тога, даме и господо, држава данас и ради. Неки ће рећи може више, неки ће рећи може брже, али нико неће моћи, а да хоће да остане озбиљан у овој расправи, да каже да не чини. Нико неће моћи, а да хоће да остане озбиљан у овој расправи, да каже да не постоје ствари које већ својим очима можемо да видимо, које су уведене у праксу, које су заживеле.

Било је питања шта се дешава са школовањем данас. Било је замерки, усвајани су неки предлози, нека решења у периоду иза нас у овој Народној скупштини који нису изводљиви у пракси, нису примењиви уопште. Између осталог, данас је речено у овој сали – дуално образовање не може да се примени у пракси, дуално образовање не може да заживи у нашој земљи. Додатно је речено да га и нема у озбиљним државама света, уз пар примера неких држава које такве програме немају који су наведени.

Међутим, није речено да га има, на пример, у Немачкој. Ја нешто не мислим да је то неуспешна земља. Ја нешто не мислим да Србија греши ако хоће да спроведе добре примере из праксе која постоје нпр. у Немачкој. То су добри примери који долазе управо из неког успешног света. Шта би с Аустријом? Није ваљда и то некима синоним за неуспешну земљу? Са Швајцарском? Није ваљда да то подсећа неке на земље које не знају шта хоће и не умеју да уреде прилике код себе? Ја мислим да су то све супротни примери, примери за неке који су у стању да добро планирају, да размишљају унапред и да то њихови резултати показују.

И када је Србија решила да уведе дуално образовање, а јесте решила, данас је то, даме и господо, пракса, то је нешто што постоји за 4.500 ученика. Дакле, кад се каже да то неће моћи у Србији, да се зна – већ данас може. И то данас већ може за 4.500 ученика у нашој земљи, колико их похађа такве програме. То је данас чињенично стање у 83 стручне школе у овој земљи, то је данас чињенично стање по 33 различита образовна профила и то данас подржава у овој земљи више од 600 компанија зато што виде да то има свој пун смисао, зато што виде да је добро и корисно и за те школе и за ту децу, али и за те компаније које хоће у овим програмима да учествују. То образовање је једна од ствари на које можемо да будемо поносни сви ми који смо учествовали у томе да буде усвојено и да се спроведе у пракси. Дакле, постоји и те како, и то не да само постоји, него функционише јако успешно.

И не треба да се љуте они који можда нису подржавали тај предлог. Дали су и они свој допринос тиме што су учествовали у расправи, дали су и они свој допринос тиме што су можда учинили да ми неке ствари

уредимо боље, што су можда на неку мањкавост онако у ходу указали, па и дали неки предлог. Ово што ја сматрам да је добро, а неки можда неће да се сложе, нек не сматрају за критику себи, допринели су и они на одређени начин тиме да ово буде овако добро и успешно.

Ето, и данас, самим тим што су овде па разговарамо, неки допринос друштву дају, за разлику од оних који су опет решили да своје плате, своје паушале, дневнице које наплаћују и трошкове путовања ставе у џеп, а да не одуже ни друштву, ни држави ни на који начин. Мислим на ове што опет дефилују тамо по ходнику, на сваких пола сата држе конференције за медије и причају све једно те исто. Али никако да се изјасне што се не одрекну свих оних ствари које иду директно у њихов џеп ако су решили да се одрекну свега другог везаног за Народну скупштину. То само никако да објасне. Но, то је прича о њима.

Прича о Србији и о томе шта ради и шта пружа већ данас деци која се школују не може да се не дотакне чињенице да је обновљено и изграђено више од стотину објеката намењених и предшколском васпитању и образовању али и образовању и васпитању у основним и средњим школама. Више од 109. За оне који су рекли да се ништа догодило није. У овој земљи јесте. То је велика разлика.

Ми смо о томе причали и тад смо рекли да је за више од 1.600 различитих установа данас обезбеђен интернет, а некада су деца могла само да га сањају, обезбеђена је и техника коју ће да користе, али обезбеђен је и приступ, бесплатан и брз, квалитетан, да данас наша деца могу да се такмиче са својим вршњацима, да буду спремна за оно што их чека сутра. То је оно што можемо, али не само можемо, то је оно што радимо за ту децу већ данас.

Када формирамо она нова одељења, кад у тим чувеним (данас су те скраћенице популарне) ИТ одељењима, у тим информационим технологијама пружамо оно што је најсвежије знање, оно што данас свет користи као глобални тренд и сматра да је добро јер је битно за будућност држава света, данас размишљамо на паметан начин и о тој будућности мислимо, па на њој радимо и те модерне програме данас имамо као праксу. Није то нешто што неће у Србији никада заживети, то је нешто што у овој земљи постоји у више од четрдесет или педесет различитих установа.

Шта можемо да радимо и шта бисмо још додатно могли да радимо боље? Не само да се старамо да ови млади људи имају добре услове током свог школовања, а то обезбеђујемо и овим законима и, рекли смо, биће обезбеђено више стипендија него што имају сада. Зар је то мало? И бољи услови у студентским домовима. Зар је то мало? Али мислимо и на тај посао који их чека сутра. Лично је више од 150 различитих фабрика, различитих погона у овој земљи отворио Александар Вучић. Шта мислите

зашто? Због тога што је то леп број, фино звучи кад се каже у расправи овако? Не, него зато што то значи хлеб на столу за стотине хиљада људи у овој земљи, па и за ту децу о којој причамо, данас док се школују, да њихов родитељ може тај хлеб на сто да спусти; сутра кад заврше школовање, да та деца имају где да раде, да имају они, кад формирају своје породице, где да зараде, да би могли о њима да се старају. Ту има, буквално од најсеверније до најјужније тачке у овој земљи, примера колико год хоћете; од места до места да идемо, свуда ћемо пронаћи добре примере.

Тачно је, у праву су они који су на то скренули пажњу, више од 4.500 различитих предузећа у овој земљи је, нажалост, угашено, девастирано за време када се бивши режим Ђиласа, Јеремића, Обрадовића, Демократске странке, на велику жалост ове земље, нешто питао. Али нема места у ком нећете пронаћи пример да се нашло решење или да се данас то решење проналази, да се неко доводи, да се инвеститори буквално доводе из целог света, толико добро и толико успешно да цео овај наш регион нема толико инвестиција кад погледате годишњи ниво и годишњи износ колико има Република Србија.

То може да се ради, то се у овој земљи већ ради. И о платама да се брине. Јесмо ли ми у овој скупштини гласали за то да плате буду повећане, пре само месец дана? Него шта смо. У јавном сектору, рекли смо, може Скупштина да одлучи, одлучиће, повећали плате. Сећате се шта је била највећа замерка ових што сад као знају све и свашта, али само су решили да знају све и свашта оног момента када никакву одговорност више нису имали, а добрано су напунили своје џепове пре тога, и Ђиласа и Јеремића итд.? Шта је била њихова највећа замерка – па ви сад много повећавате плате, ви претерујете, то је веће него што је ниво раста. Па повећавамо захваљујући томе што је сада каса у плусу, што је стабилна, што суфицита има. Не као некада – на основу партијских договора и дилова, некад пред изборе, некад мало да се замаже коалициони партнер. Таквих ствари у Србији више нема. Данас се у овој земљи ради на основу здраве економске логике, на основу домаћинског резона.

Јесмо ли успели заједничким снагама да створимо мало више у каси? Јесмо. Одлично! Хајде сада на основу тога што имамо, што је обезбеђено, што нико да угрози не може, да финансирамо добре ствари, па, између осталог, да повећамо људима плату тамо где можемо. Јесте раст био плус 4,4, јесу неке плате порасле 7%, 9%, али не може то да буде лоше. Прво, тај раст 4,4, па то смо направили и изградили, муку мучили, али смо успели. И не може о томе ни реч да каже Ђилас, у чије је време тај раст био не раст, него пад, минус 3,1. На наших плус 4,4 сви у овој земљи треба да будемо поносни. А на плату, кад је и већа од та 4,4, зато што смо је

зарадили, зато што смо за њу обезбедили новац, такође да будемо поносни. То нико више да угрози не може.

Пензије исто: некада је за 60% износа пензија морало да се смисли одакле ће да се финансира; сада је безмало преполовљен износ о којем мора да се стара држава. То је фантастичан резултат и нико озбиљан неће да каже да то није добро. Нико озбиљан. Још једном, на Ђиласа, Јеремића, његове Двери, са све оним њиховим вешалима и осталим из „жутог предузећа“ који су им саслуживали док су им фирме цветале и по петсто милиона евра обртале, па је било помало за сваког од њих, на њих уопште не мислим кад кажем озбиљни људи.

Да се брине о томе да у овој земљи то што се направи иде на праве ствари, на то можемо да утичемо и на то утичемо већ данас. Инфраструктура да се направи. Дакле, да та деца имају добро школовање, да имају сутра посао, да имају добро знање, али кад погледају око себе и да виде да су услови за живот бољи. Рецимо, и тај чувени Коридор 10 о ком причамо ових дана, колико деценија се размишљало о томе да ће можда једног дана бити лепо да нешто тако постоји? То је данас, даме и господо, реалност. То је оно што можемо да урадимо, то је мој одговор на постављено питање и то је оно што ми радимо већ данас. И други коридори, путеви, путна инфраструктура, чули сте Александра Вучића, говорио је о томе јуче и јутрос, свуда широм истока земље, у западним крајевима Србије, тамо где треба а где већ имамо озбиљне планове и пројекте, неке ствари се већ завршавају, друге ствари почињу.

Између осталог, ми неку инфраструктуру решавамо и овим споразумима које усвајамо на овој седници. То се данас у Србији дешава и Србија се драстично променила. Тај однос је другачији: где је био пад, сада је раст. Где је плата била у време оних генија 330 евра просечно, сада је 465 тренутно. Колико год они филозофирали и причали – па није 500, па није сад... Биће. Не може да се пореди 470 или 500 са тих њихових 320. То је неспојиво, то људи виде. Не може данас минимална плата од 27.000 и нешто више динара да се пореди с оних њихових 15.000. Биће и ова од 27.000 и нешто већа, и то може да се ради.

Не чујем коментаре с друге стране, ко је оно дошао? Шеварлић. Дobar дан. Видим да сте дигли руке од бојкота. У реду.

Дакле, може о тим стварима да се брине већ колико данас. Озбиљна држава те ствари ради и брине за ту инфраструктуру и успева да је изгради. У километрима ауто-пута никада неће моћи да се такмиче с Александром Вучићем, СНС и владама које ми подржавамо они којима је једино што имају да понуде Србији политика вешала.

Једну важну ствар не смемо да заборавимо, и тиме ћу да завршим: уз све ово што можемо да радимо и што радимо, пошто смо говорили данас

о васпитању и образовању, не смемо да заборавимо да тој деци стално поручујемо да је јако важно да воле своју земљу, да је јако важно да се сваког дана питају шта ја могу додатно да учиним за своју Србију и да буду свесни да кад се сваког дана сви у овој земљи то питамо, онда чинимо добро и себи и свим људима око нас. Да знају да се Србија воли, да се за њу напорно ради, да се држава не сме красти, што нису могли да науче на примеру ни Ћиласа, ни Јеремића, ни осталих. И, да се према свом народу и својој држави увек односе с поштовањем. Да никада никоме у овој земљи не падне на памет да уради нешто попут онога што је урадио Вук Јеремић да би се умилио неком новинару из региона, да говори да је његова земља, да је Србија крива за несрећу која је задесила бившу Југославију, да је Србија изазвала крвопролиће, да је Србија уништавала друге народе, да је Србија одговорна за ону злу судбину која је, пре свега, наш народ задесила.

То је људска срамота. То себи пристојан човек не сме да дозволи. А не би дозволио никада нико ко је покушао бар сваког дана да помисли на своју земљу и на то колико је важно и вредно чувати је, колико је важно и вредно за њу радити, а не гледати на које начине можеш да се окористиш у животу, попут Ћиласа и Јеремића, од чега било, па и од сопствене земље.

То су ствари које ми можемо и морамо да радимо. Они нека гледају шта ће и како ће. Нека поручују и даље, као што су већ чинили, да им ништа није битно, да им ништа није свето, да овде све може, да се под вешалима маршира као да су стали под букет цвећа.

А о овим темама као што је образовање и о институцијама као што су факултети имају да кажу само следеће... Још једном цитат оног њиховог „генија“ ког су послали на онај њихов камион. Поручили су Ћилас, Јеремић и остали кроз уста некаквог Видојковића (мислим да сте ви, господине Ристичевићу, данас показивали његову фотографију), не знам ни ко је то, али тај ког су послали рекао је: „Правни факултет Универзитета у Београду је“, да знате, о угледној институцији се овај бедник овако изјаснио, „легло невероватних смрадова, невероватног олоша и легло криминала“. И онда је додао да тамо има антихероја и кретена.

Дакле, смрадови, олош, криминал и кретени, то је њихово мишљење, њихов став о нечему што би ваљда требало свима да нам буде вредно, о чему би требало сви заједно да се бринемо. Тиме су јасно рекли шта мисле о том факултету, шта мисле о универзитету, шта мисле о студентима, шта мисле о свим људима који су завршили тај факултет и који се данас, поштено радећи, труде да овој земљи буде боље.

О тим стварима ми можемо да бринемо и то је одговор на питање шта можемо да радимо данас. Још једном, данас, захваљујући озбиљном и

одговорном односу који је установио личним примером Александар Вучић, ми то радимо. Да хоћемо и треба више, хоћемо, не брините, и грађани то знају. Знају да никада слагали нисмо када смо рекли да није крај. За све што смо досад добро постигли, свака част, имамо чему да се радујемо, али, да знате, није крај. Сваки, али сваки пут дизали смо лествицу више. Сваки, али сваки пут успевали смо и нови резултат да направимо.

Управо зато што знају да смо у томе искрени и у томе успешни, грађани Србије знају да на ова питања дајемо тачне одговоре и грађани Србије апсолутно подржавају Александра Вучића и нашу политику. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 15. амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Изволите.

НИКОЛА САВИЋ: Даме и господо народни посланици, поднео сам амандман на Предлог закона о основама система образовања и васпитања. Овај закон полази од тога да деца у пуној мери треба да користе све своје потенцијале, да развијају свој ум, да изражавају своје мишљење и сличне ствари. Ту ништа није спорно, међутим, ако се мало више удубимо у тему, загребемо по овоме, видећемо да се овде јавља један проблем.

Наиме, о чему се ради? Све ово што се препоручује за децу није случај и са наставним особљем. Значи, деци се даје пуна креација, пуна слобода, све могућности а, с друге стране, наставници су ограничени са свих могућих страна. Имамо, дакле, ситуацију да смо доспели тамо где нисмо намеравали. Наставнику се не оставља нимало слободе у остваривању наставног плана и програма. Они су ограничени са много страна разним правилницима, прописима, одлукама министра, одлукама других органа.

Сада је у току имплементација најновије препоруке Министарства просвете о увођењу електронских дневника. Наравно, као просветни радник то подржавам, ништа ту није спорно, али ако видимо шта све садрже ти електронски дневници, видећемо буквално да је то наставнику још једно додатно сажимање његове слободе у његовом креативном раду. Значи, буквално, тамо је предвиђено да сваког тренутка мора да се зна и где се наставник налази, када мора да попуни оцене, час и све остало.

(Председник: Време, хвала.)

Тако да сматрам да овим стварима мора да се посвети мало више пажње.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

На члан 20. амандман је поднела посланица Ружица Николић.

Изволите.

РУЖИЦА НИКОЛИЋ: Захваљујем, госпођо Гојковић.

Даме и господо народни посланици, Закон о основама система образовања и васпитања треба да утиче на унапређење квалитета образовања и васпитања. Ми смо предложили амандмане којима желимо да побољшамо ефикасност самог система образовања и то нам је био основни циљ.

Оно што бисмо подржали у овом закону јесте прецизирање одредаба које се односе на образовање наставника, васпитача и стручних сарадника у школама за образовање и васпитање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом. Добро је то што се сада као нови предмет јавља методика наставе за ову струку на садашњем Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију, с тим што бих вас, министре, исправила – у начелној расправи сте говорили да на старом Дефектолошком факултету нису постојали предмети који се односе на методiku наставе. По старом програму, на тадашњем Дефектолошком факултету, постојале су, барем на оном који сам ја завршила, методика наставе српског језика, математике, тадашњег познавања природе и друштва, и вештина у односу на смер, да ли се ради о лицима с оштећењем вида, слуха, па у складу с тим су и биле методике вештина. И наравно да подржавамо увођење новог предмета, методике, на Факултету за специјалну рехабилитацију и едукацију.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 32. амандман је поднела посланица Наташа Јовановић.

НАТАША СП. ЈОВАНОВИЋ: Господине министре, ово је у вашем мандату трећа измена овог закона и оно што је сада неопходно јесте да нам кажете зашто је – амандман који сам поднела односи се на тај рок – Министарству потребно годину дана да усклади подзаконске акте. Наш предлог је да то буде за 90 дана, а ево и због чега: морате да убрзате доношење свих аката и доношење закона који сте споменули пре сат времена, о платним разредима.

Сада ће да вас разумеју људи чији сте ви надлежни, из просвете, да се то односи само на њих. Не, закон о платним разредима Владе Републике Србије, на чијем челу је Ана Брнабић, пре тога је био Вучић, пре тога Ивица Дачић, када сте наследили све од ове пропале досовске власти, требало је одавно да буде донет. Због чега? Због тога што су огромни диспаритети код истих занимања у различитим институцијама и установама код директних и индиректних буџетских корисника. То није правично, то није добро, јер, како ви кажете и обећате то, онда онај Златибор Лончар, који је катастрофалан министар здравства, чију смо смену тражили због његових малверзација, чак није ни обећао да ће то да уради. Зато имамо одлив медицинског кадра и техничара, лекара и лекара

специјалиста. Немогуће је да се више ради у оваквим условима, да једно правило важи за једне, а друго за друге.

Уосталом, шта је ту проблем? Је л' проблем средстава у буџету? Знате, када будете донели (и ако га будете донели у овом сазиву и овој влади) закон о платним разредима, то ће изискивати одређена средства више за поједина занимања и поједине струке. Ви се хвалите како је све одлично, како је у буџету малтене суфицит, како је стандард повећан. Па дајте онда, наградите те људе за њихов рад.

Када се говори о основама система образовања у Србији и постављању ствари на своје место, оно што треба сад, пошто је ово последњи амандман који имамо колеге из Српске радикалне странке и ја, да буде порука јесте да читав систем образовања треба да буде усмерен ка ученику, ка студенту, ка ономе ко се едукује, а не према предмету. Инфлација тих предмета је, ево овде имате и универзитетске професоре и предаваче у основним школама, толика и таква на појединим – као што је овај где је Николић студирао, односно лагао да студира – и разним другим фантомским да више не знате чему то служи, да имате такве небулозне предмете.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 33. амандман су заједно поднели посланици Иван Бауер, Наташа Михаиловић Вацић и Славица Живковић.

Реч има посланик Иван Бауер.

ИВАН БАУЕР: Захваљујем, председнице.

Врло кратко, уважени министре, овај амандман којим се мења члан 33. наслања се на онај амандман о коме сам већ говорио а којим се мења члан 12. овог закона. Предлог је да овај закон ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“ уместо осмог дана од дана објављивања.

Зашто? Зато што уколико би се уважила она сугестија коју сам поднео када сам говорио о амандману на члан 12. овог закона и уколико бисмо уважили ову сугестију, онда би подзаконска акта била донета до 15. августа текуће године, а то ће рећи да бисмо дали времена овим школама, односно Гимназији „Јован Јовановић Змај“ из Новог Сада и Математичкој гимназији из Београда, које су проглашене установама од националног значаја за Републику Србију, дакле, до тог датума практично би били дефинисани њихов статус, њихова права и обавезе, односно дали бисмо им довољно времена да се припреме за нову школску годину и да у нову школску годину уђу са новим статусом и са припадајућим, претпостављам, правима и обавезама. Уколико би остало овако како сада пише у законском решењу, онда би рок за доношење подзаконских аката био отприлике двадесет и неки фебруар наредне године, чиме бисмо у суштини изгубили једну школску годину.

Дакле, као што сам већ рекао у претходном излагању, можда би неко ко гледа овај пренос рекао да једна школска година није толико значајна када смо толико година чекали на доношење овог закона, али ја сматрам, и верујем да се многи са мном слажу, да једна школска година значи много јер та једна школска година јесте једна генерација ђака. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Пошто смо завршили претрес о свим амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и у целини.

Прелазимо на 4. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О УЧЕНИЧКОМ И СТУДЕНТСКОМ СТАНДАРДУ (претрес у појединостима).

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес о Предлогу закона о изменама и допунама Закона о ученичком и студентском стандарду, сагласно члану 157. став 3. Пословника отварам претрес Предлога закона у појединостима.

На члан 3. амандман је поднела посланица Наташа Сп. Јовановић.

Влада и Одбор за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво прихватили су амандман, а Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу с Уставом и правним системом Републике Србије, па констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

Изволите.

НАТАША СП. ЈОВАНОВИЋ: Иако је овај амандман прихваћен, госпођо Гојковић, само желим у неколико реченица, када говоримо о овом закону, опет да потенцирам неопходност да се донесе закон о платним разредима јер се директно односи на запослене који брину о ученичком стандарду у Србији. Имате пример, и то ћу навести као илустрацију тога да је то неопходно, да је рецимо коефицијент у припреми хране куvara који ради тај посао у неком од студентских или ученичких домова у Београду 11,6, а у Крагујевцу или неком другом граду је за три индексна поена нижи, односно седам запета нешто. То је велика неправда, јер исти посао раде за мање новца.

Како би се помогло тим ученицима и студентима, којима је неопходно да имају све уредно и чисто, а ту су сва друга пратећа занимања, почев од спремачица, ложача итд., инсистирамо на томе да се то уреди једним законом, да се не преплићу надлежности и да се то уради у координацији Министарства здравства, Министарства просвете,

Министарства културе, Министарства за економију и привреду, односно финансије и Министарства за рад. Дакле, пет министарстава морате да укључите да бисте овај посао урадили како треба.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Поштовани посланици, сагласно чл. 27. и 87. ст. 2. и 3. Пословника, обавештавам вас да ће Народна скупштина данас радити и после 18 часова, по потреби.

На члан 4. амандман је поднела посланица Вјерица Радета.

Да ли желите реч?

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Овај амандман се односи на основни члан 11. Када се погледа овај члан 11. Закона о ученичком и студентском стандарду, видимо да право на студентску стипендију имају, па онда су набројани неки услови, студенти који имају просечну оцену од најмање девет.

Ми смо пре два дана овде расправљали о предлозима Високог савета судства за судије које се први пут бирају и тамо нам није речено колики је био просек неког од тих судија потенцијалних када су били студенти. Значи, кад вам не одговара, онда ћете да сакријете просек, а овде, где би требало бити мало флексибилнији, кажете да студентску стипендију може добити само редован студент који има просек оцена девет.

Ово је превише, заиста је превише, јер је Србија сиромашна земља, што Ана Брнабић не зна па је јуче рекла да је сиромаштво искорењено. Сиромашна земља. Велики је проблем родитељима да шаљу децу да студирају у универзитетске центре. Студенти који добију студентски кредит неће морати да раде преко студентске задруге, да троше време да зараде неки динар да би платили стан ако нису у студентском дому. А радећи те послове, можда њима не остане довољно времена да уче да би постигли тај резултат, просек девет, на тој установи где студирају.

Дакле, некако, не гледа се животно, не гледа се оно што је реалност овог друштва, ове државе, овог народа, него се некако седи у кабинету и паметује се, тамо се смишљају неке идеје – аха, могли бисмо ово, могли бисмо оно. То је баш због тога, то сам по оном претходном закону и амандману говорила, што се свесно ради на уништавању школског система управо зато што су и министри који имају регуларне дипломе окружени онима који то немају, па онда ти недовољно образовани, наравно, не желе око себе образоване, а тим недовољно образованим се најлакше манипулише.

Ми годинама скрећемо пажњу сваком министру, свакој влади да држава мора да пружи што је могуће више погодности за те студенте да би се створили услови да они редовно студирају, да буду добри студенти.

Добар студент је и ако има просек осам и ако има просек 8,5. Овај са девет и десет је одличан, али морају и они који нису одлични да имају услове да добију ту студентску стипендију.

Такође, примедба на овај члан је и расписивање конкурса. Овде стоји кад се расписује конкурс за доделу студентских стипендија, али сваки пут кад државни органи расписују неке конкурсе, то сам пре неки дан и на једном одбору говорила, конкурси се расписују, рецимо, у „Службеном гласнику“, расписују се на сајту, расписују се у једним новинама које имају тираж 1.500 примерака и онда, наравно, сви заинтересовани и не знају да постоји неки конкурс и да могу да се пријаве.

Дакле, надам се да ће министар чути ово што смо рекли, па да ће и о томе да размисли. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман, са исправком, поднео је народни посланик Дубравко Бојић.

Изволите.

ДУБРАВКО БОЈИЋ: Даме и господа народни посланици, мој амандман односи се на члан 4, постојећи члан 11. став 13, где се реч „старатељ“ замењује текстом „законски заступник“. Српска радикална странка сматра да предложена измена представља усклађивање са Породичним законом Републике Србије.

Онај који има намеру да унапреди квалитет, доступност и праведност образовања и васпитања, а Влада се упиње да то уради, мора да има целовит концепт тога, а не да крпи парче по парче и да притом губи драгоцену време у тако важној области као што је образовање. Превише је у нашој законодавној пракси усаглашавања, мењања и допуњавања, јер увек је боља она чорба која се одједном скува, него она која се докувава.

За разлику од Предлога закона о основама система образовања и васпитања, као и Закона о основном образовању и васпитању, који су донети пре отприлике годину дана, Закон о ученичком и студентском стандарду је на снази већ осам година. Завређује пажњу да су унете неке измене и допуне на основу постојеће позитивне праксе коју су Министарству доставиле установе ученичког и студентског стандарда. Од свих измена, којих је укупно четрнаест, и допуна, којих је укупно десет, само су пет резултат позитивне праксе институција из ове области. Дакле, ово је само један редакцијски претрес закона, типа да ли је „одмор“ шири појам од појма „опоравак“, како се наводи у Предлогу закона, што функционално и суштински не побољшава концепт овог закона.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем. Ваша група је потрошила време.

На члан 6. амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Да ли жели реч?

Реч има народни посланик Никола Савић.

НИКОЛА САВИЋ: Даме и господо народни посланици, поднео сам амандман на Предлог закона о ученичком и студентском стандарду.

Без обзира на то што у овом закону постоје неке ствари које на бољи начин третирају проблеме ученика и студената него што је то било досад, ја мислим да је концепција овог закона погрешна и због тога он неће дати ни приближно онај ефекат који се од њега очекује.

Да је то заиста тако... Намера закона или основна идеја закона јесте да се стимулишу ученици и студенти да уписују дефицитарна занимања и да се њима даје стипендија, међутим, то у пракси већ није тако. А да није баш тако, најбоље показује и пример дуалног образовања, недавно смо имали прилике да разговарамо о томе.

Када је у питању дуално образовање, тамо се послодавци такође обавезују да одређену новчану накнаду, одређену стипендију дају ученицима. Међутим, наш привредни и остали амбијент је такав да већина њих то није у стању. Чак и неки који су то у стању имају проблем, имају бојазан да ако дају неком ученику стипендију он сутра неће остати да ради код њих, јер законска регулатива и уговор који се потписује нигде не говоре о томе да то мора бити тако.

Дакле, сматрам да је требало мало озбиљније направити овде приступ. Наравно, стипендије ученичке и студентске треба да се дају, треба их проширити у оној мери колико је то могуће на основу буџета и свега осталог, али...

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, време.

На члан 6. амандман је поднео народни посланик Срето Перић.

Изволите.

СРЕТО ПЕРИЋ: Закон о изменама и допунама Закона о ученичком и студентском стандарду се односи на измене члана 12. постојећег закона. Тај члан регулише поступак и процедуру за ученике и студенте за коришћење студентских, односно ученичких смештаја, да они могу тамо да бораве, да неке ваннаставне, додатне активности још практикују.

Овде је прописана процедура како и под којим условима се може користити тај студентски, односно ученички смештај. Нас радује чињеница да је у овом члану предвиђено да одлуку о коришћењу тих капацитета доноси Министарство, то је оно за шта смо се увек залагали. Само смо овде хтели да кажемо, уколико ученик или студент није задовољан, ко може да поднесе жалбу на такву одлуку, па смо рекли да уместо старатеља буде и законски заступник. Мислим да би то било свеобухватније решење.

Министар није тренутно ту, претпостављам из објективних разлога, његово присуство овде не може се оспорити, ту је једна коректност, али бих замолио његове сараднице, имам једну информацију из Студентског

дома из Ужица. Наиме, тамо је урађен дом пре пет или шест година... Можда подаци које износим нису апсолутно тачни, али треба да знате да тамо има доста пропуста. Урађен је пре пет или шест година, и свакој генерацији од октобра почну говорити да ће дом бити отворен за студенте најдаље до 31, односно до Нове године, те године која је у току. Тако су и последњој генерацији студената рекли да ће тако бити, међутим није још увек то у питању. Дом који ради као студентски дом је апсолутно неуслован, ту се ради о неким баракама. Цена тог смештаја – када се пореди с ценом која је у Београду, четири или пет пута је нижа – говори о квалитету који је тамо.

Ја бих волео само да се да одговор. Претпостављам да су у питању дозволе или нешто слично, али имамо министарку, односно министра за грађевинарство, која каже да нема никаквих проблема, да све функционише на најбољи начин. Па, ако вам није проблем, пробајте због тих студената да се то разреши. Сигурно би то њима значило у смислу квалитетнијих услова за припрему за наставу и све оно што се од студената иначе и очекује. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 10. амандман је поднела Ружица Николић.

Влада и Одбор за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво прихватили су амандман. Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу с Уставом и правним системом Републике Србије. Констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

На члан 10. амандман је поднео Филип Стојановић.

Влада и Одбор за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво прихватили су амандман. Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије. Констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

Реч има Филип Стојановић.

ФИЛИП СТОЈАНОВИЋ: Даме и господо народни посланици, поштовани министре са сарадницима, поднео сам амандман на члан 10. Предлога закона о изменама и допунама Закона о ученичком и студентском стандарду.

Као и моји други амандмани које сам поднео и овај има за циљ да се нагласи да се ради о веома озбиљној ствари. За разлику од осталих европских земаља, Србија има ту несрећу да један њен део и даље под окупацијом од стране оних који су нас бомбардовали 1999. године. Ово је најбољи показатељ неодговорности, јер ниједна нормална власт не даје своје најзначајније природне ресурсе на управљање странцима, поготово онима који су кроз историју доказани као наши непријатељи.

Наиме, пошто сам рођен на Косову и Метохији, где сам живео све док нисам био принуђен да напустим своје родно огњиште, желим да упитам министра следеће – да ли наша деца и наши студенти који уче школу, који студирају и живе на територији Косова и Метохије остварују права која им омогућава овај закон? Шта министар просвете чини да, рецимо, деца у српским енклавама на Косову и Метохији остварују погодности које омогућава овај закон? Да ли Министарство просвете сноси трошкове путовања ученика који путују? Да ли школе у српским срединама на Косову и Метохији имају наставна средства као што је то у осталим деловима наше земље? Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 11. амандман, са исправком, поднео је Александар Шешелъ.

Да ли неко жели реч?

На члан 11. амандман је поднео Томислав Љубеновић.

Да ли неко жели реч?

Изволите.

ТОМИСЛАВ ЉУБЕНОВИЋ: Хвала.

Сматрамо да је потребно да се приликом усвајања Предлога закона о изменама и допунама Закона о ученичком и студентском стандарду неке ствари јасно дефинишу, па смо ми из Српске радикалне странке поднели овај амандман на члан 11.

Предлагач чланом 11. мења члан 17. основног закона, који се односи на васпитно-дисциплинске мере и поступак за повреду обавезе ученика. Ми смо предложили измене става 5. тако што се тачка замењује запетом и додаје текст – односно законског заступника.

Мишљење је Посланичке групе СРС да овај амандман предлагач не би требало да одбије јер је реч о усклађивању овог закона са Породичним законом Републике Србије.

Став 5. у целости гласи: „За лакшу повреду обавезе ученика обавезно је појачати васпитни рад установе и родитеља“. Већ у наредним ставовима члана 17, ст. 6. и 7, законодавац поред родитеља укључује у одредбе овог закона и старатеља ученика и другог законског заступника, тако да бисмо могли рећи да је у ставу 5. техничком грешком то изостављено и да би та техничка грешка могла бити исправљена.

Прихватањем овог амандмана Посланичке групе СРС, с друге стране, имали бисмо јасније дефинисане одредбе утемељене на одредбама Породичног закона Републике Србије. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Захваљујем.

На члан 11. амандман је поднео народни посланик Петар Јојић.

Да ли неко жели реч?

Колега Јојићу, изволите.

ПЕТАР ЈОЈИЋ: Даме и господо народни посланици, господо из Министарства, Српска радикална странка је поднела један број амандмана који се односе на овај закон.

Када је у питању стандард ученика и стандард студената, мислим да држава мора да посвети већу пажњу. Не бисмо ми били у ситуацији да из Србије за кратко време оде 600.000 младих у иностранство да раде, не баш по богзна колико бољим условима него што би радили у Србији, али Србија као држава мора да има у виду да се посвети већа пажња ученицима и студентима и њиховом стандарду.

То много зависи и од органа локалне самоуправе. Ја долазим из Панчева као народни посланик и могу да ставим примедбе у односу на ученички стандард, а уједно и на недовољно средстава која се издвајају за студентски стандард.

Како она народна каже, није важно колико има војника једна држава, но је важно колико има учитеља, колико има инжењера, колико има доктора и оних који могу државу да извуку, да је, пре свега, подрже и да развијају све области друштвеног живота.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 11. амандман је поднела народни посланик Александра Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 16. амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 18. амандман, са исправком, поднео је народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч?

Колега Деспотовићу, изволите.

ЗОРАН ДЕСПОТОВИЋ: Хвала, господине Арсићу.

Овај амандман, као и сви амандмани Српске радикалне странке, има за циљ да укаже да се ради о веома озбиљној теми, која оставља дугорочне последице.

Овај закон се пре свега доноси из разлога што га треба усагласити са новим усвојеним законским регулативама из области средњег и високог образовања. То није спорно, али да ли ће то довести до побољшања ученичког и студентског стандарда? Ја лично мислим да неће. Све се врти око некаквих прописа који се стално мењају, при чему се увек занемарује суштина. Ученички и студентски стандард треба изједначавати или приближавати стандарду у земљама Европске уније, а ми овде радимо обрнуто – ми усаглашавамо прописе са земљама ЕУ, при чему су ти прописи по правилу неприменљиви за наше услове.

С друге стране, прописи су ипак прописи, док је реални живот нешто сасвим друго. Што је више тих прописа, ми више заостајемо у реалним стварима за земљама ЕУ, а требало би да то буде обрнуто. Ми смо, господо, пољопривредна земља, тако да образовање треба усмерити и у том правцу и систем школства, господо министри, изменити и утврдити колико и каквог најбољег кадра је потребно Србији. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 25. амандман је поднео посланик Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Пошто смо завршили претрес о амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и у целини.

Прелазимо на 5. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О СРПСКОЈ КЊИЖЕВНОЈ ЗАДРУЗИ (претрес у појединостима).

Примили сте амандмане које су на Предлог закона поднели народни посланици.

Примили сте извештаје Одбора за уставна питања и законодавство и Одбора за културу и информисање, као и мишљење Владе о поднетим амандманима.

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес, сагласно члану 157. став 3. Пословника Народне скупштине отварам претрес Предлога закона у појединостима.

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Вјерица Радета.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Наташа Јовановић.

Влада и Одбор за културу и информисање прихватили су амандман. Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу с уставним и правним системом Републике Србије. Констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Срето Перић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Пошто смо завршили претрес о свим амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и у целини.

Сада одређујем редовну паузу у трајању од једног сата. Са радом настављамо у 15.00 часова.

(После паузе – 15.00)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Настављамо са радом.

Прелазимо на 6. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНИ ЗАКОНА О ОРУЖЈУ И МУНИЦИЈИ (претрес у појединостима).

Примили сте амандмане који су на Предлог закона поднели народни посланици Вјерица Радета и Гордана Чомић.

Примили сте извештаје Одбора за уставна питања и законодавство.

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес, сагласно члану 157. у ставу 3. Пословника Народне скупштине отварам претрес Предлога закона у појединостима.

На члан 1. амандман, са исправком, поднела је народни посланик Вјерица Радета.

Да ли неко жели реч?

Изволите, колегинице Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Да, желим реч.

Али желим због јавности пре свега да кажем, господине Арсићу, да сте били врло некоректни у овом завршетку преподневног дела. Посланичка група СРС обавестила вас је да десет минута пре два идемо у Амбасаду Венецуеле да потпишемо отворено писмо и подршку венецуеланском народу и њиховом председнику, а ви сте искористили то време да за Предлог закона о Српској књижевној задрузи само прочитате амандмане и наша имена, да бисте добили, шта, десет минута и да не бисте чули десет минута онога што смо ми говорили. Врло некоректно, али није први пут.

Што се тиче овог амандмана на Предлог закона о оружју и муницији, ради се о члану 50. основног закона, где у првом ставу стоји: „Физичка лица која су поседовала оружне листове и дозволе за ношење оружја за личну безбедност, као и правна лица и предузетници који су поседовали одобрења за држања оружја, издата по закону који је важио до дана почетка примене овог закона, дужни су да“, стајало је – у року од три године од дана почетка примене овог закона, „поднесу захтев за издавање исправе, заједно са уверењем о здравственој способности за држање и ношење оружја, у складу са овим законом“.

Намерно сам прочитала цео овај став да бих скренула пажњу да је ово прописано, да сте ово усвојили 2015. године. Да ли је могуће да Министарство од 2015. године није успело да заврши овај посао? Какав су

то утисак ваши апели оставили на грађане Србије? И то говори, наравно, ово што сада тражите да се примена овога члана и овога става помери до 5. марта 2020. године.

Дакле, ово што сами себи прописују рокове ови из Владе... Кажем сами себи зато што све што они из Владе пошаљу, ви у скупштинској већини усвојите. Отприлике, често посланици не знају тачно ни шта усвајају, ни шта је на дневном реду. Уосталом, један посланик скупштинске већине је у једној емисији на телевизији рекао да има толико амандмана и каже – верујте, ја некад не знам ни за шта сам гласао, па када се све заврши онда прелистам да видим о чему се ради. Дакле, због таквог односа скупштинске већине ...

Немојте да се смејете да не бих рекла који је посланик у питању.

Управо због таквог вашег односа према Народној скупштини и генерално због односа скупштинске већине према Народној скупштини имамо овакве случајеве и ситуације. Уместо да сте тада питали министра, 2015. године, одакле му идеја да прописује рок од три године, ви га тада нисте питали; он сада дошао, продужава рок на још годину дана.

Дакле, ово је још један... Знамо ми да ћете ви ово прихватити, али овај амандман смо намерно написали да бисмо јавности, грађанима Србије објаснили какав је однос Владе Републике Србије према Народној скупштини и према грађанима. Дакле, преведе им се закон, они напишу, упишу рок. То што тај рок не поштују, нико данас неће да их пита зашто посао није завршен до 5. марта 2019. године и шта ће радити још годину дана. Министар ресорни није ту па не можемо ни очекивати да амандман буде прихваћен, а и како ће кад посао није завршен.

Дакле, господо из Владе, односно, господине Шарчевићу, реците и осталима, да будете мало озбиљнији према Народној скупштини; када нешто планирате, онда да то буде смислено, да то буде реално. Па ви сте у једном од ових ваших закона одредили рок, чини ми се, од годину дана, па од две године, па за подзаконске акте, што је апсолутно недопустиво, господине Шарчевићу. Када долазите пред Народну скупштину са предлогом закона ваљда службе паралелно са предлогом закона раде и неке будуће подзаконске акте, поготово када знате да ће ови из скупштинске већине да вам изгласају шта год напишете, неће ни прочитати. Да вам није нас, нико у Србији не би знао шта Влада нуди грађанима Србије. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 1. амандман је поднела народни посланик Гордана Чомић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, поштовани гледаоци, ви који пратите овај пренос, каже – заклинѐм се да ћу дужност народног посланика обављати предано, поштено, савесно и верно Уставу, бранити људска права и слободе и по најбољем знању и умећу служити грађанима Србије, истини и правди.

Даме и господо народни посланици, ову заклетву смо ми дали.

Ја ћу подржати амандман и гласати за амандман Гордане Чомић, чак и ако она не дође на гласање. Неће ми бити први пут, можете да проверите, да сам подржао више амандмана опозиције него што су они гласали за те амандмане. Ја ћу да обавим и њену дужност, врло радо. Али оно што не могу да верујем јесте да Гордана Чомић шета, бојкотује Народну скупштину, са носачима вешала.

Значи, нас ти који протестују данима оптужују за цензуру, диктатуру, фашизам. Која је то цензура и диктатура када се о њој толико прича и пише? Каква је то онда диктатура и цензура? Какав је то фашизам? Ми фашисти, а они шетају са љотићевцима?! Ми фашисти, а они носе вешала! Ко је ту фашиста? Ко су ти људи који шетају?

Они су против ријалитија, а учествују у највећем Ђиласовом ријалитију. Он је основао у Србији ријалити који се звао „Велики брат“, он је имао ријалити који се звао „48 сати свадба“. Да ли сад они учествују у „свадби“ или у „Великом брату“? Углавном, ово што се дешава суботом и ово што се дешава по ходницима Народне скупштине највећи је Ђиласов ријалити који је до сада направио. Они се залажу за сиромашне, они глуме неке левичаре, а шетају са мултимилionером Ђиласом, у његову корист. Они се као бајаги залажу за раднике, за сељаци, за сиромашне, а иду у строј с онима који су отпустили 400.000 људи, који су узели цео друштвени капитал, цео друштвени капитал ове земље. Све што је било наше, постало је њихово. Мултимилionер Ђилас и пет стотина милиона евра које је зарадио у тржишној утакмици, али само док је био на функцији, које је зарадио у РТС-у преко „48 сати свадба“, које је зарадио, а они се залажу за децу, у Пионирском граду узевши им објекат, које је зарадио тако што је емитовао... Не ваља им Пинк. Када је Ђилас емитовао на три Пинкова канала „Великог брата“, онда му је та телевизија била и те како добра.

Када су делили фреквенције, поделили су их својима. Сад када су ти њихови продали телевизијске станице, сад им то не ваља. Али они су били ти који су им направили привилегију да имају фреквенције, да имају националне фреквенције; они су им омогућили да имају кабловице, нисмо ми дали кабловске системе Шолаку, који наводно вреде 2,6 милијарди. Колико Шолак и Ђилас имају заједничких фирми?

И данас Гордана Чомић шета у име радничке класе, у име слободе, права, људских права за која се залажу.

Где су ови нови посланици, господине Мартиновићу? Где су они? Придружили се, десет у пола с луком. Правац менза! Господине Мартиновићу, ако поднесу захтев ови преко, да ли ме чујете, наравно, чујете, ако поднесу захтев за стални рад у Скупштини они који су дали заклетву да ће савесно и предано штитити људска права, а иду да шетају под вешалима, данас дали заклетву и – правац менза, немојте случајно, колеге посланици који сте у Административном одбору, да донесете одлуку да их примите на стални рад.

И размислите да ли имате право да ове којима плаћате станове по Београду, као што Бошку Обрадовићу плаћате стан на Дедињу... И данас му плаћате стан на Дедињу, а он бојкотује Народну скупштину и носи вешала по улицама Београда да нас веша. Кога он мисли да обеси?

Они кажу да им је Вучић крив за све. Па није Вучић продао друштвени капитал, није Вучић продао фабрике. Мала им цена ПКБ-а од 130.000.000 евра, а велике им цене три шећеране по три евра за Миодрага Костића! Нека кажу ко је тај ко је настао у наше време. Нека кажу кад су они седам година имали стабилан курс, нека кажу кад су имали инфлацију испод 2%, нека кажу кад су имали раст БДП-а какав је сад. Њихов је раст, и када је постојао, био раст из трговине, продали капитал, узели, позајмили паре споља и за туђе паре купили туђу робу. Тиме нису развили нашу производњу, већ туђу.

Они се труде да отерају инвеститоре, а кажу пензионерима како ће им повећати пензије. Па без радних места, ако отерате инвеститоре, господине Обрадовићу, који наравно ниси ту...

Госпођа Чомић има амандман који ја сада браним.

Ако Обрадовић и дружина, готово неонацистичка, профашистичка, уколико отера инвеститоре, чиме мислите да платите пензије? Пензије плаћају осигураници. Пензије се зарађују. Прошло је време када сте могли дугом да платите пензије. Ми се више задуживати нећемо; од зарађеног треба живети, а не од задуженог. Они нису знали како се новац зарађује, већ само како се троши. Сада када су видели у каси мало новца, сада би поново да се домогну те касе.

Господине Мартиновићу, проверите да ли можете права, која су већ емитована, на стални рад овима који бојкотују Народну скупштину и уцењују друге посланике, да им раскинете тај радни однос. Јер када бојкотују Народну скупштину, онда бојкотују и радни однос. Нека буду народни посланици, то је њихово право, али да им ми плаћамо стан, паушале, да им дамо плате да шетају под вешалима и да презиру оне који испуњавају својом заклетвом дату обавезу и дужност, то више неће моћи. Зато вам саветујем да макар ове који су сада дошли не примите на стални рад, зато што бојкотују Народну скупштину.

Данас се Александра Јерков, која је прошла обуку ЦИА, ваљда су је тамо научили, уписала да подигне путне трошкове. Значи, то може, може паушал, може 3.500 плате, може данас паушал, може данас путни трошак до Новог Сада, али не може да учествује, она је гадљива. Ми нисмо фенси левичари, као што је фенси овај који се зове Марко Видојковић, који је рекао да му смрде професори са Правног факултета, а он има диплому – први степен Правног факултета. Зашто, господине министре, има први степен? Зато што су то студенти који нису дошли до четврте године, па су накнадно пристали да им се за прве две године упише. Значи да му Правни факултет није ишао, нити је он ишао Правном факултету, више га је било око Правног факултета. Данас су му професори на Правном факултету, зато што не штрајкују, данас су то смрадови, цукеле итд.

То је овај лик, ултралевичар; фенси левичари, смрди им радна снага, смрде им сељаци, а позивају их у револуцију. То је овај са петокраком на грудима. Срамота за социјалисте и комунисте, којих овде има. Дакле, он срамоти, по мени, чак и петокраку, јер петокрака није оно што је Марко Видојковић. Добро погледајте, овде са Анасоновићком, лепо, вијетнамка, фенси левичар, ултралевичар, направио споразум са Нашима, са ултранационалистичким покретом, да дочека председника Републике и да покваре државни празник Сретење.

То су они, грађани Србије имају право то да знају. То су ови који нису ни у једној странци. Ево их у Демократској. Анасоновић, ево је с америчким амбасадорима, односно са радницима Америчке амбасаде, са дипломатама. Ево их овде. Ево и Сергеја Трифуновића, великог глумца, неко каже Сергеј наркомански, дакле, који сам признаје да је то. Ево их овде. Шта Американци раде? Није ваљда да презиру комунисте у својој држави, а нама хоће да установе Марка Видојковића, ултралевичара, фенси левичара, који позива на револуцију? Кога он позива на револуцију?

Праве уговор са народом, позивају на револуцију, али сељаци и радници – то им смрди, то су „љаксе“, сељачине итд. То су они који гласају, то су презрени професори који нису са њихове стране. За њих кажу да су то говна која говоре. Само професори који су њима лојални и који штрајкују, е, то су професори. За њих ови који стрпљиво уче студенте, који су посвећени, за њих то нису прави професори. За њих ми нисмо прави посланици, за њих су ови који су дали заклетву па побегли после два минута, то су за њих прави посланици.

Што се тиче оружја, ја подржавам амандман да се то продужи и саветујем Владу да још једном погледа за ове старе ловце, који више не лове, који имају ловачке пушке, да им то максимално олакшамо, да пробамо да скинемо таквим људима таксе и порезе. Таквим државотворним типовима треба дати оружје, као што су сељаци и

радници. Типови који су овако ултралевичари, њима треба одузети оружје јер су опасни по државу.

Дакле, они који носе вешала, треба да знају, пореде се са Лондоном, нису нацисти вешали Енглезе по Лондону, већ су вешали по Србији. Значи, ако носите то кроз Србију, то је исто као кад бисте кроз Тел Авив носили макету крематоријума и макету гасне коморе, то је равно томе. И зато се побунила Јеврејска општина и Јеврејска заједница. И то наш народ треба да зна. Немају никакав програм, њихов програм су лабава вешала, која носи Ного и остала неонацистичка братија.

Ја се чудим Гордани Чомић да она у том друштву сада седи, стоји итд. и не долази да брани свој амандман, знајући њена демократска опредељења. Ја ћу да гласам за њен амандман. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Пошто смо завршили претрес о свим амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и целини.

Прелазимо на 7. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О РАДИЈАЦИОНОЈ И НУКЛЕАРНОЈ СИГУРНОСТИ И БЕЗБЕДНОСТИ (претрес у појединостима).

Примили сте амандмане које су на Предлог закона поднели народни посланици Вјерица Радета и Наташа Јовановић.

Примили сте извештај Одбора за уставна питања и законодавство, као и мишљење предлагача о поднетим амандманима.

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес, сагласно члану 157. став 3. Пословника Народне скупштине отварам претрес Предлога закона у појединостима.

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Вјерица Радета.

Да ли неко жели реч?

Изволите, колегинице Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Хвала.

Слушали смо малопре ставове, легитимне ставове колеге из владајуће коалиције и о положеним заклетвама народних посланика итд.

Данас је овде пет народних посланика положило заклетву. Петоро њих су данас постали народни посланици: двоје са листе, тако нам је прочитано, Српске напредне странке, троје са листе Доста је било. Десило се нешто врло интересантно, да је само двоје остало на овој страни где би требало да седи Доста је било, а да је троје отишло у редове Српске напредне странке. Тек је положила заклетву као народни посланик и одмах

је украла мандат и прешла у другу посланичку групу. То је најнеморалнија ствар која може да се деси у Народној скупштини и која може да се деси народном посланику. Реагујте како год хоћете, а кажите да није тако.

Што се тиче овог амандмана... Претходно још једанпут морам да кажем, у име Посланичке групе СРС, да нам је заиста жао што са министром Вукосављевићем нисмо разменили понеку реч везано за Српску књижевну задругу захваљујући господину Арсићу, негде му се много журило намерно, али у начелној расправи смо рекли колико је то заиста значајна институција и мислимо да треба да јој се још више посвети пажња. Мислили смо да треба на један другачији начин да се организује тај руководни део Српске књижевне задруге. И, да му скренемо пажњу шта би било добро да се штампа, чиме да се баве итд. Али, добро, ваљда ће бити прилике неки други пут пошто се овде ионако отприлике два пута годишње мењају закони, па и овај ће доћи на ред.

Што се тиче овог предлога закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности, такође је ради јавности важно да се зна да је ово био закон, мислим, у последњој групи закона које смо у редовном заседању крајем 2018. године усвојили. Да ли је могуће да је тада усвојен тако фалш закон да је одмах, ево на првом ванредном заседању, морало да се мења пет његових чланова? Наравно, мењају се на начин који ми српски радикали не прихватамо, уводе се неке нове институције.

Овај конкретни амандман односи се чисто на техничку исправку, где смо тражили да поред „Влада“ стоји „Влада Републике Србије“. Објашњење је да је Влада уставна категорија и да из тог разлога није прихваћен наш амандман. Уставна категорија да, али Народна скупштина је такође уставни израз, али се каже Народна скупштина Републике Србије, као што се каже Влада Републике Србије. Наш амандман није поднет зато што не знамо шта пише у Уставу, али бојим се да ви баш најбоље не знате.

А поготово не знате шта значи обећање, па испуњење обећања. Ми смо од самог почетка, од кад су почеле да се оснивају агенције, говорили да смо против тих парадржавних органа, а један од тих парадржавних органа је и овај некакав директорат, некакви регулаторни инспектори итд. Ви и кроз овај предлог закона, као и иначе кроз скоро све законе које нам предлагате, углавном провлачите нешто што је везано за захтеве ЕУ. Никога није брига ни да ли је то примењиво код нас, ни колико то доноси трошка држави, односно грађанима Републике Србије, само је важно да испуњавате шта се од вас тражи.

Прејуче смо цитирали, сами сте написали, онај споразум где се за, колико беше, милион евра задужујете, да сте се обавезали тим уговором да ћете те паре трошити у интересу, дакле не по неким стандардима ЕУ,

него у интересу ЕУ. Па да ли је могуће да се у овој држави ради све у интересу ЕУ, а ми нити ћемо ући у ЕУ, нити нас они хоће, нити народ Србије, кад дође време да га се пита, то хоће? Једноставно, срљате негде и на том путу све лошије се живи.

Ви можете да причате колико год хоћете, Ана Брнабић рече да више нема екстремног сиромаштва, а где год кренете вишечлане породице немају струју, немају воду, немају шта да једу, деца иду у школу, каже, не носе ужину да би оставили оном најмањем да може мајка да му купи млеко. Дакле, има сиромаштва, има беде и државни посао је да се такве ствари решавају и кроз социјалне програме и кроз социјална давања. Много би било боље и корисније да се та средства која се издвајају за којекакве агенције...

Ко ће сада бити директор овог директората? Зар то не може да ради неко ко је већ у неком министарству, јер овим законом се предвиђа преузимање одређеног броја људи из овог министарства које господин Шарчевић води? Шта ће вам сад измишљање неких нових функција, неких нових функционера? Као, мало вас је на функцијама? А тек колико вас је који заиста заслужујете те функције и у стручном и у моралном и у сваком другом смислу?

Уосталом, полако је почело да се одмотава клупко, биће тога. Оно када се хвалите, знате, када ухапсите неког свог, па се хвалите да сте га ухапсили уместо да се покријете ушима и кажете – јој, куку, куд избрасмо оваквог криминалца.

(Председавајући: Приводите крају.)

Приводим крају.

Министре Шарчевићу, ви сте... А додуше и министар Вукосављевић је цабе чекао да му се обратимо, није дао господин Арсић. Ви сте ту, разговарали смо, али, бојим се, слаба вајда од те комуникације. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господин Вукосављевић је чекао, али ви нисте били ту.

На члан 4. амандман, са исправком, поднела је народни посланик Наташа Сп. Јовановић.

Изволите.

НАТАША СП. ЈОВАНОВИЋ: Када је донет закон прошле године, ми српски радикали смо изричито били против тога да се оснива нови директорат. Оно чиме хоћу да се надовежем на претходно излагање колегинице јесте да упутим грађане Србије у то да већ постоји сектор који се бави нуклеарном безбедношћу у Србији, тако да тај директорат, чему ће да служи?

Овај начин преузимања запослених из Министарства за заштиту животе средине од стране Директората потпуно је несхватљив. Хоћете да

кажете, јер зато је пре тога донет закон, да Министарство за заштиту животне средине није било способно да спроводи тај инспекцијски надзор?

С друге стране, има много, много пријава грађана и проблема, као што је случај у Лапову, где се грађани с правом боје за своју сигурност и сумњају да се један део отпада који има примесе одређеног нуклеарног отпада измешта и таложи на територији њихове општине. Не знају људи уопште када се овако нешто каже, знате, оправдан је страх код свакога, шта то значи. Да ли смо ми угрожени?

Не, грађани Србије, ради се о томе да јонизујуће зрачење, овде има доста лекара... Пре свега, треба да буде заштићен свако ко ради у тој области, али, с друге стране, морате да знате да људи који се баве тим високо опасним и ризичним пословима веома често немају потпуну и адекватну, најсавременију заштиту. Имају је, али је немају у правом смислу речи, на највишем технолошком нивоу, као што то имају савремене земље. На томе треба да радите и да се инспекцијски надзор у том смислу врши у оним местима и подручјима... А пре свега код приватних компанија којима су одређени послови поверени, јер тога у Србији има, које не врше довољну заштиту својих запослених.

Зато сматрамо да све треба да се врати у оквире надлежног министарства. И долазимо до тога да када сте правили Закон о Влади, када сте креирали министарства по жељи коалиционих партнера 2016. године, морали сте да водите рачуна о томе које су све области у Србији, па и ова, која је веома деликатна и за нас који нисмо довољно упућени у научном смислу и у смислу квалификација да о томе говоримо, да постоји такво министарство које ће стриктно тиме да се бави, а не да се оснивају некакве агенције и директорати.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Пошто смо завршили претрес о свим амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и у целини.

Сагласно члану 87. став 5. Пословника Народне скупштине, одређујем четвртак, 14. фебруар 2019. године, са почетком у 10.00 сати као дан за гласање о тачкама дневног реда седнице Једанаестог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву.

Овим бисмо завршили са данашњим радом.

(Седница је прекинута у 15.30 часова.)